

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

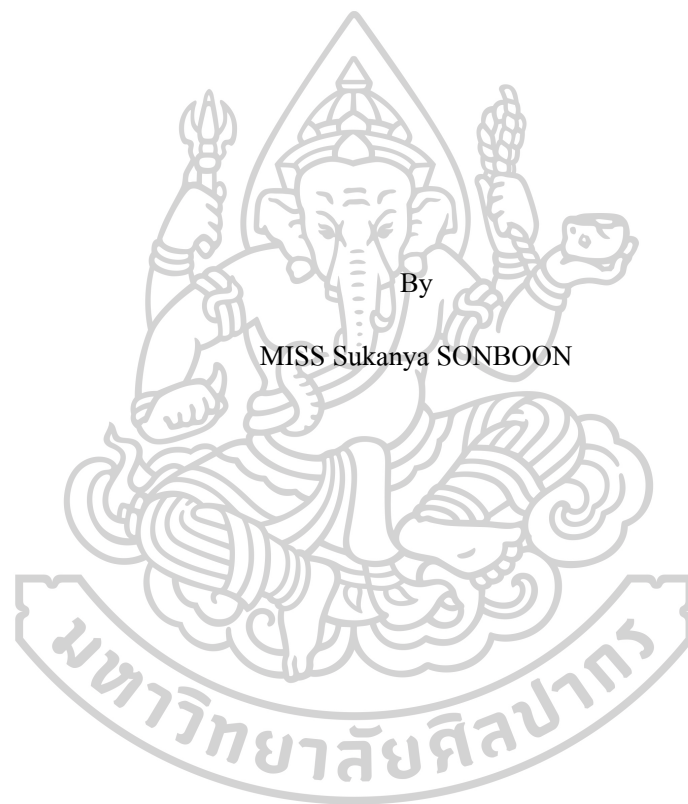
แปร-รูป

โดย
นางสาวสุกัญญา สอนบุญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

RECONVERSION

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	แปรรูป
โดย	ศุภัญญา สอนบุญ
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชูศักดิ์ ศรีขวัญ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชูศักดิ์ ศรีขวัญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ สาครินทร์ เครืออ่อน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ วิริยญา ดวงรัตน์)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ปรีญา ตันติสุข)

58004214 : ทักษะศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : แปรรูป, การเพลาะไม้ด้วยกาวร่วมกับเดือไม้

นางสาว สุกัญญา สอนบุญ: แปร-รูป อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ชูศักดิ์ ศรีขวัญ

วิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “แปร-รูป” เป็นการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์รูปแบบสามมิติจัดวาง โดยได้รับแรงบันดาลใจจากการแปรเปลี่ยนในธรรมชาติสามัญ เช่น การไม่คงรูป การปรับสภาพจากสภาวะเดิมในธรรมชาติ และกระบวนการแปรรูปจากกรรมวิธีการสร้างสรรค์ในงานเชิงช่างไม้ ได้แก่ การประกอบไม้ การเข้าเดือไม้ การเพลาะไม้ และการขัดเคลา โดยแสดงออกและอาศัยทัศนธาตุทางศิลปะผสมผสานจินตนาการและสภาวะความรู้สึกภายในความแข็งแกร่งและอ่อนโยนเพื่อสื่อสะท้อนสุนทรียภาพของรูปทรงอุดมคติผ่านสัจจะของวัสดุ

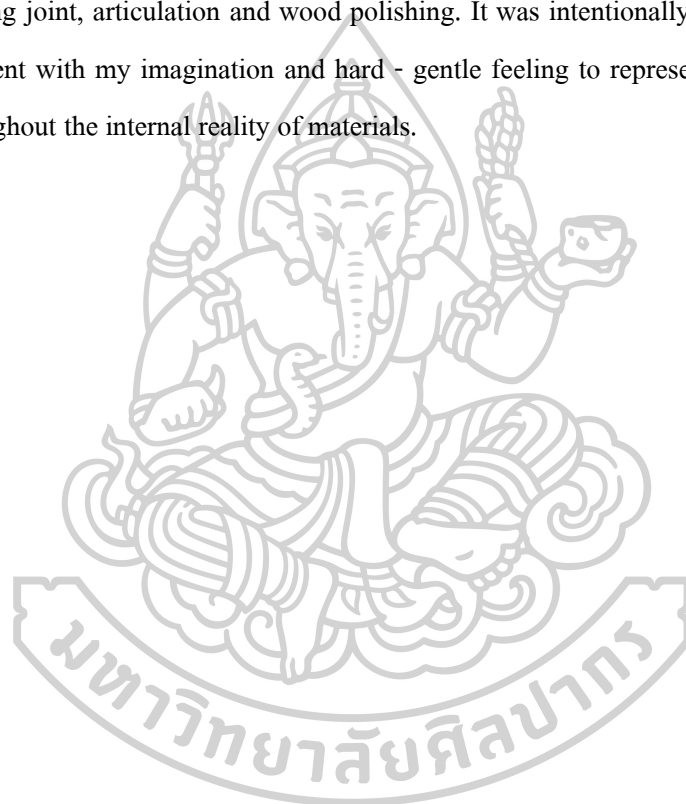

58004214 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : Reconversion, Glued And Dowelled Joint

MISS SUKANYA SONBOON : RECONVERSION THESIS ADVISOR : ASSISTANT
PROFESSOR CHUSAK SRIKWAN

The thesis "Reconversion" is about the way to create the installation art. It is inspired from natural transformations such as impermanent form, the process of natural conditioning and the reconstruction from woodworking skills. These skills consist of wooden assembly, woodworking joint, articulation and wood polishing. It was intentionally created by applying the visual element with my imagination and hard - gentle feeling to represent art aesthetics of ideal forms throughout the internal reality of materials.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าน้อมกายและใจรำลึกถึงพระคุณบิดามารดาและครอบครัว ผู้ให้กำเนิดและอบรม สอนสั่งให้ข้าพเจ้าอยู่ในแนวทางที่ดีงาม ทั้งคำแนะนำในงานเชิงช่างไม้ วิธีการ เทคนิค คำตักเตือน ความรักและความห่วงใยที่มอบให้ตลอดมาในระยะเวลาการศึกษาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ข้าพเจ้าน้อม จิตรำลึกถึงพระคุณท่านศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลุด นิ่มเสมอ ผู้เป็นต้นแบบและแรงขับเคลื่อนให้แก่ ข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้ามีพลังใจพลั่งกาย มีความอดทน มุ่งมั่น ให้การสร้างสรรค์ศิลปะและการดำเนิน ชีวิตในเส้นทางศิลปะ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาศิลปะไทย ที่คอยให้ คำแนะนำประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้ความรัก ความเมตตา ความอบอุ่นเสมอมา ขอกราบ ขอบพระคุณอาจารย์ชูศักดิ์ ศรีขวัญ และอาจารย์สาครินทร์ เครืออ่อน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ คอยชี้แนะ สั่งสอน ตักเตือน ทั้งในกระบวนการทางด้านความคิดในการทำงาน เป็นแบบอย่างการ ดำเนินชีวิตในเส้นทางศิลปะให้แก่ข้าพเจ้า และขอขอบคุณในความเป็นเพื่อน ความเป็นพี่ ความเป็น น้อง ที่คอยช่วยเหลือในเรื่องร่างกายและแรงใจ แบ่งปันมีน้ำใจต่อกัน อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขใน ครอบครัวศิลปะที่ใหญ่มากของข้าพเจ้าเสมอมา

สุกัญญา สอนบุญ

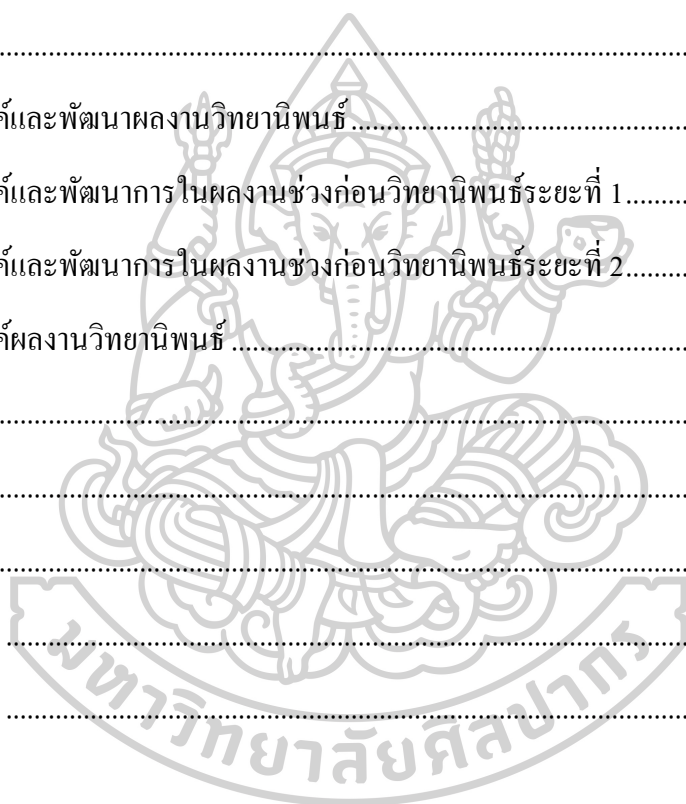

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
สมมติฐานของการศึกษา.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	3
ขอบเขตของเนื้อหา.....	3
ขอบเขตของรูปแบบ.....	3
ขอบเขตด้านเทคนิควิธีการ.....	4
ขอบเขตการนำเสนอ.....	4
ขั้นตอนการสร้างสรรค์.....	4
วิธีการศึกษา.....	5
แหล่งข้อมูล	5
ข้อมูลภาคสนาม.....	5
ข้อมูลภาคเอกสาร	5
อุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาและสร้างสรรค์ผลงาน	5

บทที่ 2	6
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน	6
ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ	6
การศึกษาเทคนิคและกระบวนการสร้างที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์ผลงาน	7
ส่วนประกอบของเนื้อไม้	7
การแบ่งไม้เนื้ออ่อนไม้เนื้อแข็งตามมาตรฐานของกรมป่าไม้	8
ไม้เนื้ออ่อน	8
ไม้เนื้อแข็ง	8
อ่านลายเส้นไม้	9
หลักเบื้องต้นในการใช้ไม้อย่างเข้าใจไม้	10
การตัดไม้เพื่อสร้างรูปทรง	10
การใช้เครื่องมือ	10
การติดยึดชิ้นงานด้วยกาว (Glue & Grain)	11
การเปลาะไม้ การเข้าไม้ การต่อไม้	11
การเปลาะไม้	11
การเข้าไม้	11
การต่อไม้	11
การเปลาะไม้	11
การสร้างสรรค์โดยใช้ธรรมชาตินำเสนอการเปลี่ยนแปลง (Nature as Transience)	12
การเปลี่ยนแปลง	13
อิทธิพลที่ได้รับจากงานช่างไม้	14
อิทธิพลที่ได้จากรูปทรงทางธรรมชาติ	15
อิทธิพลที่ได้รับแรงบันดาลใจจากผลงานศิลปกรรม	17
บทที่ 3	22

การกำหนดรูปแบบวิธีการสร้างสรรค์	22
ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	22
ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล	22
ขั้นตอนการสร้างภาพร่าง	23
ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน	24
ทัศนธาตุที่ใช้ในงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	25
บทที่ 4	60
การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์	60
การสร้างสรรค์และพัฒนาการในผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1	60
การสร้างสรรค์และพัฒนาการในผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2	65
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	71
บทที่ 5	82
บทสรุป	82
ข้อเสนอแนะ	83
รายการอ้างอิง	84
ประวัติผู้เขียน	86

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพอิทธิพลที่ได้รับจากงานช่างไม้ นายสุพล สอนบุญ (บิดา).....	14
ภาพที่ 2 ภาพอิทธิพลที่ได้จากรูปทรงทางธรรมชาติ	15
ภาพที่ 3 ภาพอิทธิพลที่ได้จากรูปทรงทางธรรมชาติ	16
ภาพที่ 4 ภาพผลงานของ Gehard Demetz ที่มา : Jack Shainman Gallery New York ,.....	18
ภาพที่ 5 ภาพผลงานของ ชรรมรัตน์ โภคัย ที่มา : Thamarat Phokai , เข้าถึง 10 เมษายน 2562.....	20
ภาพที่ 6 ภาพผลงานของ ชรรมรัตน์ โภคัย ที่มา : Thamarat Phokai , เข้าถึง 10 เมษายน 2562.....	21
ภาพที่ 7 ภาพอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์	28
ภาพที่ 8 ภาพผลิตภัณฑ์เคมีน้ำยารักษาผิวไม้	29
ภาพที่ 9 ภาพอุปกรณ์ป้องกันและรักษาความปลอดภัยในงานช่างไม้.....	30
ภาพที่ 10 ภาพวัสดุไม้และฝุ่น ไม้ละเอียดในการสร้างสรรค์	31
ภาพที่ 11 ภาพร่างผลงานสองมิติ	32
ภาพที่ 12 ภาพร่างผลงานสองมิติ.....	33
ภาพที่ 13 ภาพร่างผลงานสองมิติ.....	34
ภาพที่ 14 ภาพร่างผลงานสองมิติ.....	35
ภาพที่ 15 ภาพร่างต้นแบบจำลองผลงานสามมิติ	36
ภาพที่ 16 ภาพร่างต้นแบบจำลองผลงานสามมิติ	37
ภาพที่ 17 ภาพร่างต้นแบบจำลองผลงานสามมิติ	38
ภาพที่ 18 ภาพร่างต้นแบบจำลองผลงานสามมิติ	39
ภาพที่ 19 ภาพร่างต้นแบบจำลองผลงานสามมิติ	40
ภาพที่ 20 ภาพร่างต้นแบบจำลองผลงานสามมิติ	41
ภาพที่ 21 ภาพขั้นตอนการขยายแบบบนกระดาษเทาขาว	42

ภาพที่ 22 ภาพขั้นตอนการขยายแบบบนกระดาษเทาขาว	43
ภาพที่ 23 ภาพขั้นตอนการร่างต้นแบบลงบนแผ่นไม้	44
ภาพที่ 24 ภาพขั้นตอนการตัดไม้	45
ภาพที่ 25 ภาพไม้ที่ตัดเตรียมไว้	46
ภาพที่ 26 ภาพขั้นตอนการเปลาะไม้ด้วยการใช้กาาร่วมกับเคียวกลม	47
ภาพที่ 27 ภาพขั้นตอนการใส่เคียวกลม	48
ภาพที่ 28 ภาพชิ้นส่วนของผลงานจากการเปลาะไม้ด้วยการใช้กาาร่วมกับเคียวกลม	49
ภาพที่ 29 ภาพขั้นตอนการเจียรผิวไม้	50
ภาพที่ 30 ภาพขั้นตอนการขัดผิวไม้	51
ภาพที่ 31 ภาพขั้นตอนการประกอบชิ้นส่วนของผลงาน	52
ภาพที่ 32 ภาพขั้นตอนการประกอบชิ้นส่วนของผลงาน	53
ภาพที่ 33 ภาพขั้นตอนการอุดรอยต่อของผลงานด้วยฝุ่นไม้ละเอียดผสมกาวลาเท็กซ์	54
ภาพที่ 34 ภาพขั้นตอนการเจียรรอยต่อและการขัดเก็บรายละเอียดของผลงาน	55
ภาพที่ 35 ภาพขั้นตอนการขัดแต่งเก็บรายละเอียดผลงานรอบสุดท้ายด้วยมือ	56
ภาพที่ 36 ภาพผลงาน	57
ภาพที่ 37 ภาพขั้นตอนการทำเคลือบน้ำยารักษาเนื้อไม้	58
ภาพที่ 38 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์	59
ภาพที่ 39 ภาพผลงานก่อนวิธานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1	61
ภาพที่ 40 ภาพผลงานก่อนวิธานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2	62
ภาพที่ 41 ภาพผลงานก่อนวิธานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3	63
ภาพที่ 42 ภาพผลงานก่อนวิธานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4	64
ภาพที่ 43 ภาพผลงานก่อนวิธานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1	66
ภาพที่ 44 ภาพผลงานก่อนวิธานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2	67
ภาพที่ 45 ภาพผลงานก่อนวิธานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3	68

ภาพที่ 46 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 469

ภาพที่ 47 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 570

ภาพที่ 48 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 172

ภาพที่ 49 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 273

ภาพที่ 50 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 374

ภาพที่ 51 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 475

ภาพที่ 52 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 576

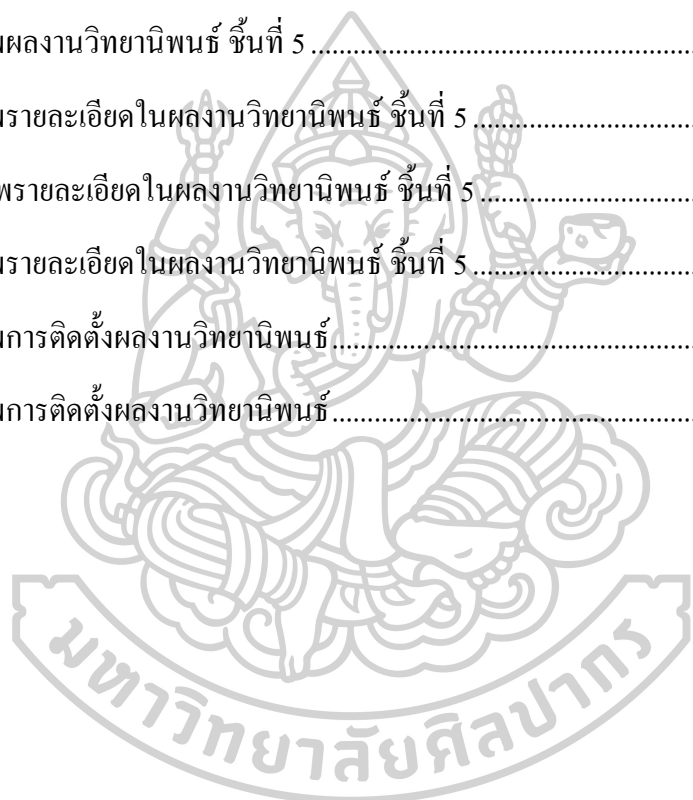
ภาพที่ 53 ภาพรายละเอียดในผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 577

ภาพที่ 54 ภาพรายละเอียดในผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 578

ภาพที่ 55 ภาพรายละเอียดในผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 579

ภาพที่ 56 ภาพการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์80

ภาพที่ 57 ภาพการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์81

บทที่ 1

บทนำ

งานช่างไม้มีความสำคัญและสร้างแรงบันดาลใจทางศิลปะแก่ข้าพเจ้า นับตั้งแต่จำความได้ ข้าพเจ้าได้พบเห็นกระบวนการทำงาน วิธีการต่างๆเกี่ยวกับงานไม้จากอาชีพของบิดา ไม่ว่าจะเป็น การประกอบ โต๊ะ ตู้ เตียง ของใช้จากงานไม้ต่างๆ เป็นต้น จึงส่งผลให้ข้าพเจ้ามีความสนใจ รักและศรัทธาในงานช่างไม้เป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดการเรียนรู้ต่อยอดจากรากฐานความรู้เดิมนำมาพัฒนา โดยการค้นคว้าหาความเป็นไปได้ ทางรูปแบบและวิธีการใหม่ ที่ตอบสนองความรู้สึกนึกคิดของตนเอง จนสามารถค้นพบแนวทางการสร้างสรรค์งานศิลปะที่แสดงลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งยังคงกลิ่นอายของความเป็นวิถีของช่างไม้ไทยสอดแทรกอยู่ในผลงานวิทยานิพนธ์

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“ไม้” เป็นวัตถุดิบจากธรรมชาติที่มีชีวิตและทรงคุณค่า ถือเป็นวัสดุที่มีความสำคัญในงานก่อสร้างมาแต่ครั้งอดีตจนถึงปัจจุบัน ด้วยคุณสมบัติของวัสดุไม้ที่มีความหลากหลาย สามารถนำไปใช้งานในลักษณะวิธีการต่างๆได้มากมาย อาทิเช่น การตัด การกลึง การขัด การแกะสลัก หรือการเปลี่ยนแปลงรูปในลักษณะอื่นๆได้ง่ายและมีความคงทนสวยงาม ทั้งนี้คุณสมบัติของไม้ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ จึงมีความแตกต่างกันไปตามประเภทของไม้ ได้แก่ ไม้เนื้อแข็ง ไม้เนื้อแข็งปานกลาง ไม้เนื้ออ่อน ไม้แต่ละชนิดย่อมเหมาะสมกับงานแต่ละประเภทมากน้อยแตกต่างกัน งานบางประเภทก็ต้องการความแข็งแรงและความคงทน หรือบางประเภทก็ต้องการความสวยงามและความแนบเนียนในการประกอบสร้าง จึงเกิดกระบวนการเทคนิควิธีการประกอบสร้างหรือในทางเทคนิคเชิงช่าง นิยมเรียกว่า “การเข้าไม้” ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างกันตามไปด้วย เช่น การเข้าไม้แบบหางเหยี่ยว การเปลาะไม้ การเข้าลิ้มและเข้าเดือย เป็นต้น ดังนั้นจึงต้องทำความเข้าใจในคุณลักษณะของวัสดุไม้แต่ละชนิด และกระบวนการประกอบสร้างก่อนนำไม้มาใช้ในงานต่างๆตามลักษณะดังกล่าว จึงเกิดเป็นกรรมวิธี “การแปรรูป” ไม้แปรรูปโดยทั่วไปได้มาจากการเลื่อยหรือถากออกจากไม้ท่อนซุงให้เป็นแผ่นๆ เป็นชิ้นส่วน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในงานนั้นๆได้อย่างเหมาะสม เช่นนำไปสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ทำเฟอร์นิเจอร์ ข้าวของเครื่องใช้ต่างๆในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

นอกจากการแปรรูปด้วยกรรมวิธีที่ผ่านความคิดและฝีมือมนุษย์เพื่อประโยชน์ใช้สอยที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น กระบวนการแปรรูปหรือสภาวะความเป็นจริงของการแปรเปลี่ยนในธรรมชาติ สามีญ์ก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ข้าพเจ้าสนใจและส่งอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน เพราะในระบบธรรมชาติแวดล้อม มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นการก่อเกิด ลีกร่อน ผุพัง ย่อยสลาย เปลี่ยนรูป ไม่คงที่ หรือการปรับสภาพลักษณะให้แตกต่างไปจากเดิม การแปรเปลี่ยนนั้น ทำให้เกิดรูปทรงที่มีลักษณะแตกต่างกัน ในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาตินั้น ล้วนมีโครงสร้างของระบบธรรมชาติที่น่าสนใจไม่ว่าจะเป็นส่วนของเปลือก แก่นไม้ หรือพื้นผิวร่องรอยทางความรู้สึกที่บ่งบอกถึงเนื้อหาเรื่องราวที่ผ่านสภาวะกาลเวลา หรือ ลักษณะและคุณสมบัติของ “น้ำ” ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติอันพิเศษ โดยเฉพาะการเคลื่อนไหวที่ไม่คงรูปตายตัว มีทั้งความสงบนิ่ง เอื่อยไหล และรุนแรง หรือจังหวะและทิศทางการไหลรวมและเคลื่อนตัวของ “ก้อนเมฆ” ที่ลอยอยู่ในที่ว่างของอากาศ ก่อให้เกิดสุนทรียภาพทางรูปทรงที่มีลักษณะแตกต่างกัน ล้วนให้แรงบันดาลใจ และสร้างจินตนาการแก่ข้าพเจ้าได้อย่างมากมาย ซึ่งธรรมชาติแวดล้อมเหล่านี้ยังส่งผลต่อความคิด อารมณ์ความรู้สึกในการสร้างสรรค์ผลงาน ที่ต่อเนื่องและสะท้อนสุนทรียภาพผ่านสัจจะของวัสดุที่สัมพันธ์กับสภาวะนามธรรมภายในจิตใจ นำมาซึ่งการตีความสร้างและหาความหมายใหม่ของการแปร-รูป ในกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะนามธรรม ทั้งในส่วนของคุณคิดรูปทรงและเนื้อหา สร้างความหมายของวัสดุ รวมถึงการค้นหาเทคนิคกระบวนการเข้าไปที่ข้าพเจ้าให้ความสนใจอีกด้วย

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างองค์ความรู้ ของการแปรรูปที่ได้มาจากเทคนิควิธีการในงานเชิงช่างไม้ และการแปรรูปที่ได้มาจากการแปรเปลี่ยนของธรรมชาติสามัญ นำมาตีความให้มีความหมายใหม่ทางความคิดรูปแบบเทคนิคและเนื้อหา
2. เพื่อสะท้อนสัจจะของวัสดุไม้ ผ่านทัศนธาตุทางศิลปะและเทคนิควิธีการเชิงช่างไม้ที่ได้ศึกษานำมาต่อยอดจากรากฐานความรู้เดิมให้เป็นผลงานศิลปกรรมในรูปแบบศิลปะสามมิติจัดวาง

สมมติฐานของการศึกษา

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ มุ่งหวังการตีความใหม่ และค้นคว้าความเป็นไปได้ทางทัศนศิลป์ อันมีที่มาจากความบังคาลใจเชิงช่างไม้ เพื่อสร้างเนื้อหาความหมายของการ แปรรูปเชิงสร้างสรรค์ ทางความคิดและการแสดงออกทางเทคนิควิธีการ สะท้อนสุนทรียภาพใหม่ที่แสดงถึงมิติทางความรู้สึกที่หลากหลายจากการประสานกันของทัศนธาตุทางศิลปะ เป็น โครงสร้างจากวัสดุไม้ที่แข็งทน แปรรูปเปลี่ยนด้วยการขัดเกล่าให้เกิดความรู้สึกอ่อนนุ่ม ให้จังหวะที่เลื่อนไหลมีชีวิตชีวา แสดงให้เห็นมิติ ทางความหมายของรูปทรงและสาระของวัสดุในบริบทใหม่ทางทัศนศิลป์

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตของเนื้อหา นำเสนอเนื้อหาเรื่องราว จากการสร้างนัยยะความหมายของการแปรรูป ที่เกิดจากความจริงในธรรมชาติ และการแปรรูป ที่เกิดจากกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้าเองที่แสดงให้เห็นคุณค่าความงามของรูปทรงที่มีการผสมผสานจินตนาการและอารมณ์ความรู้สึกภายในที่มีต่อเนื้อหาของวัสดุ

ขอบเขตของรูปแบบ เป็นผลงานการสร้างสรรค์จากวัสดุไม้ ในรูปแบบสามมิติ ซึ่งนำเสนอการประสานอย่างต่อเนื่องของเส้น ระนาบ และรูปทรง โดยปลดปล่อยให้เส้นภายในรูปทรงเคลื่อนไหว ผันเปลี่ยนวัสดุจากไม้ที่มีความแข็งแรงคงทนให้อ่อนนุ่มเลื่อนไหล สร้างคุณสมบัติของวัสดุให้มีหน้าที่และความหมายใหม่ และแสดงให้เห็นสุนทรียภาพทางรูปทรงนามธรรมที่เลื่อนไหลสัมพันธ์กับพื้นที่ว่าง

ขอบเขตด้านเทคนิควิธีการ การแสดงออกด้วยกระบวนการเทคนิควิธีการเชิงช่างไม้ โดยตัดผ่าชิ้น ไม้ ออกเป็นส่วนๆตามจำนวนที่ต้องการแล้วประกอบเข้าด้วยกันเป็น โครงสร้างรูปทรงที่ละชิ้นส่วน โดยการใช้วิธีการเปลาะไม้ด้วยการใช้การร่วมกับเดือยกลม และขัดเกลางนเกิดระนาบ

ขอบเขตการนำเสนอ ผลงานศิลปะจัดวาง แปรผันตามพื้นที่

ขั้นตอนการสร้างสรรค์

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้มีขั้นตอนการศึกษาและการสร้างสรรค์ สรุปลงได้โดยสังเขป ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูล ที่มาของแรงบันดาลใจ และกรรมวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานจากเทคนิควิธีการในงานช่างไม้ เพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวความคิดที่ต้องการจะนำเสนอ
2. ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือ และสื่ออินเทอร์เน็ต
3. สร้างภาพร่างบนกระดาษ และแบบจำลองสามมิติในลักษณะ โมเดลต้นแบบพอสังเขป
4. กำหนดขอบเขตในการสร้างสรรค์และขยายผลงานจริงด้วยกระบวนการเทคนิควิธีการในงานเชิงช่างไม้ โดยตัดผ่าชิ้น ไม้ ออกเป็นส่วนๆตามจำนวนที่ต้องการและประกอบเข้าด้วยกันที่ละชิ้นส่วนจนเกิดระนาบเป็น โครงสร้างรูปทรง โดยใช้วิธีการเปลาะไม้ด้วยการใช้การร่วมกับเดือยกลม ขัดเกลางนเกิดระนาบทำการขัดแต่งให้รอยต่อเรียบสนิทเป็นเนื้อเดียวกัน และทาเคลือบป้องกัน แผลง ปลวก มอด ด้วยผลิตภัณฑ์เคมีจนสำเร็จเป็นชิ้นงาน
5. ในระหว่างการสร้างสรรค์ผลงาน วิเคราะห์หาความเป็นไปได้และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่มักจะเกิดขึ้นในระหว่างการสร้างสรรค์ และเมื่อสร้างสรรค์ผลงานเสร็จสมบูรณ์ จึงนำผลงานมาวิเคราะห์เพื่อหา ลักษณะรูปแบบ โครงสร้างทางองค์ประกอบให้ลงตัวมากยิ่งขึ้นและนำไปปรับใช้ในผลงานชิ้นใหม่ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้
6. ติดตั้งจัดวางผลงานเพื่อนำเสนอและเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานไม้และสุนทรียภาพทางรูปทรงนามธรรม เช่น ศึกษารูปทรงจากโครงสร้างเส้นรอบนอกและศึกษารูปลักษณะต่างๆของเส้นที่จะนำมาสนับสนุนในการสร้างสรรค์รูปทรงให้มีอาการเคลื่อนไหวเปลี่ยนรูป ปรับปรุงให้มีความประสานและกลมกลืนกับวิธีการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้า

2. วิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวแล้วนำมาสร้างและพัฒนาภาพร่าง เพื่อให้สอดคล้องตามจุดมุ่งหมาย

3. สร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการทัศนศิลป์ ผ่านกระบวนการเทคนิคเข้าไม้-ประกอบไม้จากองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้ศึกษามา

4. สัมมนาวิจารณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแก้ไขปรับปรุงผลงาน

5. ตัดตั้งจัดวางและนำเสนอผลงานวิทยานิพนธ์

6. สรุปและประเมินผลสัมฤทธิ์ของผลงานวิทยานิพนธ์ เพื่อนำเสนอและเผยแพร่ต่อไป

แหล่งข้อมูล

ข้อมูลภาคสนาม ศึกษาคุณสมบัติของวัสดุและเทคนิคกระบวนการงานช่างไม้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ รวมถึงศิลปินร่วมสมัยที่จัดแสดงในพื้นที่หอศิลป์ต่างๆ

ข้อมูลภาคเอกสาร เอกสารหนังสือ ตำราวิชาการ ตำราศิลปะและสื่ออินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับงานไม้และสุนทรียภาพศิลปะทางรูปทรงเชิงนามธรรม

อุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาและสร้างสรรค์ผลงาน

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้าและการสร้างสรรค์ผลงานที่สำคัญมีดังนี้

1. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บบันทึกข้อมูล ได้แก่ กล้องถ่ายรูป สมุดบันทึก ปากกา ดินสอ

2. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ได้แก่ วัสดุและอุปกรณ์เครื่องมืองานช่างไม้

อุปกรณ์ป้องกันและรักษาความปลอดภัยในงานช่างไม้ ผลิตภัณฑ์เคมีน้ำยาเคลือบไม้

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “แปร-รูป” ข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูล ที่มาของแรงบันดาลใจ จากสถานะความเป็นจริงของการแปรเปลี่ยนในธรรมชาติ การปรับสภาพลักษณะให้แตกต่างไปจากเดิม ศึกษากรรมวิธีการแปรรูปในการสร้างสรรค์ผลงานจากเทคนิคการประกอบไม้ในงานช่างไม้ โดยวิธีการที่ข้าพเจ้าสนใจ คือ การเปลาะไม้ด้วยการใช้กาวร่วมกับเดือยกลม ศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือ-เครื่องมือไฟฟ้าอย่างถูกวิธีเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ตัวข้าพเจ้า โดยอาศัยการสอบถามจากบิดาและผู้เชี่ยวชาญในงานเชิงช่างไม้ ศึกษาเพิ่มเติมจากตำรา สื่ออินเทอร์เน็ต และศึกษาจากศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากไม้ตามหอคิลิปี่ต่างๆ เหล่านี้

ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ

ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัย อันมีที่มา ความบันดาลใจจากการศึกษารูปแบบ ลักษณะ เทคนิค กรรมวิธีจากงานช่างไม้ก่อให้เกิดเป็นการเรียนรู้ต่อยอดจากรากฐานความรู้เดิมแล้ว พัฒนาค้นคว้าหารูปแบบวิธีการจนพบแนวทางการสร้างสรรค์ของตนเอง โดยข้าพเจ้าต้องการกำจัดความหยابกระด้างของไม้ด้วยการสกัด ขัด เกลา จนความหยابกระด้างนั้นหายไป เปลี่ยนความแข็งกร้านของไม้ให้อ่อนนุ่ม ดึงการขัดเกลาคิดใจตัวเอง เพื่อตีความหมายสร้างเนื้อหาของการแปรรูปทางด้านความคิด กระบวนการสร้างสรรค์ ให้เกิดเป็นนัยยะใหม่ โดยแฝงให้เห็นถึงความแข็งแกร่ง ความเข้มแข็ง และความอดทนนั้นต้องอยู่ควบคู่กับความอ่อนโยน อ่อนนุ่ม ถือเป็นความแข็งแรงที่มีความยืดหยุ่นอยู่ในตัวหรืออาจเรียกว่า “อ่อนโยนแต่ไม่อ่อนแอ แข็งแกร่งแต่ไม่แข็งกระด้าง” ดังกล่าว เพื่อใช้เป็นหลักในการวางตัวและดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน

การศึกษาเทคนิคและกระบวนการสร้างที่ส่งเสริมการสร้างสรรคผลงาน

ไม้แตกต่างจากวัสดุอื่นๆ ที่ประติมากรใช้ เช่น พลาสติก หิน หรือสำริด เพราะไม้เป็นวัสดุที่มาจากสิ่งมีชีวิต ไม้จึงมีโครงสร้างที่ซับซ้อนกว่า เนื้อไม้ประกอบด้วยเซลล์ (Cell) หรือเส้นใย (Fiber) รูปทรงต่างๆ ยึดเกาะกัน เซลล์ที่เรียงตัวทางสูงในแนวของลำต้นเรียกว่า “เซลล์ไม้” (Wood Cell) การเจริญเติบโตของต้นไม้อาศัยการเพิ่มตัวของเซลล์นี้ ส่วนเซลล์ที่เรียงตัวทางขวางกับลำต้นเรียกว่า “เซลล์รังสี” (Ray Cell) เป็นเซลล์ที่แสดงถึงอายุของต้นไม้ในแต่ละรอบปีของการเจริญเติบโตจะเกิดเป็นเส้นวงรอบในรังสี เรียกว่า “เส้นวงปี” เซลล์ของไม้มีหน้าที่หลายประการ ทั้งการลำเลียงสารอาหารไปสู่ส่วนต่างๆ ของต้นไม้ การสะสมอาหาร และการสร้างเนื้อเยื่อให้ความแข็งแรงแก่ลำต้น เมื่อเซลล์เจริญเติบโตเต็มที่แล้วจะกลายเป็นเนื้อไม้ผนังเซลล์จะมีเป็นส่วนประกอบของสารเซลลูโลส (Cellulose) ประมาณ 40-60 เปอร์เซ็นต์ และมีลิกนิน (Lignin) อยู่ประมาณ 15-30 เปอร์เซ็นต์ อยู่ระหว่างเซลล์ต่อเซลล์ ทำหน้าที่ประสานให้เซลล์ติดกันเป็นเนื้อไม้ ช่องว่างที่เกิดระหว่างเซลล์จะกลายเป็นรูพรุนในเนื้อไม้ (Porosity) หากตัดไม้ตามขวางเล็ยจะเห็นรูพรุนนี้ชัดเจน ไม้แต่ละชนิดจะมีการเรียงตัวของเซลล์เป็นโครงสร้างเนื้อไม้ และมีปริมาณรวมถึงขนาดของรูพรุนแตกต่างกันไป ซึ่งเป็นคุณสมบัติและลักษณะเฉพาะของไม้นั้นๆ

ส่วนประกอบของเนื้อไม้

หากพิจารณาหน้าตัดของด้านขวางลำต้น เนื้อไม้จะประกอบด้วย 7 ส่วนดังนี้

1. ใ้ไม้หรือใจไม้ (Pith) เป็นส่วนที่อยู่กลางลำต้นและเป็นจุดเริ่มต้นของการเจริญเติบโตของต้นไม้ เมื่อต้นไม้มีอายุมากขึ้น ใ้ไม้ก็จะกลายเป็นโพรง

2. แก่นไม้ (Heartwood) คือส่วนในสุดของลำต้น เป็นเซลล์ที่ตายแล้วและเป็นส่วนที่แข็งที่สุด เมื่อไม้ยังอ่อน เนื้อไม้ทั้งหมดจะเป็นเซลล์มีชีวิต ยังไม่มีแก่นไม้ เมื่อต้นไม้เติบโตได้เต็มที่ เซลล์ด้านในสุดจะตายกลายเป็นแก่นทำหน้าที่เป็น โครงสร้างหรือแก่นค้ำจุนให้กับลำต้น แก่นไม้มักมีสีเข้ม แก่นไม้คือส่วนเนื้อไม้ที่เหมาะสมนำมาแกะสลักที่สุด

3. กระจี (Sapwood) คือส่วนที่ถุดออกมาจากแก่นไม้ อยู่ระหว่างเปลือกชั้นในกับแก่นไม้ กระจีเป็นเซลล์ลำเลียงสารอาหารไปเลี้ยงต้นไม้และเป็นที่เก็บสะสมอาหาร เมื่อต้นไม้โตขึ้น เซลล์ไม้ส่วนกระจีด้านในจะตายกลายเป็นแก่นไม้ ขณะที่กระจีด้านนอกจะเติบโตขึ้นทดแทน กระจีมักอ่อนกว่าแก่นไม้ ต้นไม้บางชนิดจะมีแก่นไม้เมื่อแก่จัด เช่น มะขาม ส่วนกระจีก็นำมาแกะสลักได้

4. เยื่อเจริญ (Cambium) เป็นเนื้อเซลล์ที่มีชีวิตชั้นบางๆ ระหว่างกระพี้กับเปลือกชั้นใน การเจริญเติบโตของเนื้อไม้และเปลือกไม้เกิดจากการแบ่งตัวของเซลล์ของเยื่อเจริญ เซลล์ของเยื่อเจริญด้านในจะกลายเป็นเนื้อไม้ส่วนเซลล์ด้านนอกจะกลายเป็นเปลือกไม้ชั้นใน

5. เปลือกชั้นใน (Inner Bark) เป็นเซลล์ที่มีชีวิตทำหน้าที่ลำเลียงอาหารจากใบไปเลี้ยงส่วนต่างๆ ของต้นไม้

6. เปลือกชั้นนอก (Outer Bark) เป็นส่วนที่อยู่นอกสุดของลำต้น เป็นเซลล์ที่ตายแล้วและเป็นเปลือกแห้งแข็งเห็นได้จากด้านนอก ทำหน้าที่ห่อหุ้มปกป้องลำต้นจากการเสียดสีหรือการกัดแทะของสัตว์และแมลง

7. เส้นวงปี (Annual Growth Rings) เป็นเส้นวงในเนื้อไม้ที่แสดงถึงการเจริญเติบโตในรอบปีของต้นไม้ (วิลาสินีกุล 2556)

การแบ่งไม้เนื้ออ่อนไม้เนื้อแข็งตามมาตรฐานของกรมป่าไม้

หลักเกณฑ์การแบ่งไม้เนื้ออ่อนไม้เนื้อแข็งตามมาตรฐานของกรมป่าไม้ ไม้การค้าแบ่งออกเป็นสองชนิด คือ ไม้เนื้ออ่อน (Softwoods) และไม้เนื้อแข็ง (Hardwoods) โดยอาศัยวิชาการทางพฤกษศาสตร์เป็นรากฐานในการแบ่งออกเป็นสองชนิดดังกล่าวคือ

ไม้เนื้ออ่อน เป็นไม้ที่ได้จากต้นไม้พวกสน Coniferae ที่มีลักษณะใบเรียวยาวเล็ก (Needle leaves) ผลมีรูปลักษณะเป็นรูปทรงกรวย (Cone) ต้นไม้พวกนี้ส่วนมากขึ้นอยู่ในที่สูงมีอากาศเย็นในประเทศที่มีอากาศหนาว (Temperate regions) ลักษณะโครงสร้างของไม้เนื้ออ่อนเป็นแบบธรรมดา ซึ่งแตกต่างจากไม้เนื้อแข็งอย่างชัดเจน และมีความเหมาะสมในการใช้งานก่อสร้างได้ ไม้สนหลายชนิดค่อนข้างอ่อนแต่ก็ง่ายต่อการไสตกแต่ง มีน้ำหนักเบาและแข็งพอที่จะใช้สำหรับงานก่อสร้างโดยทั่วไปได้เช่นกัน

ไม้เนื้อแข็ง เป็นไม้ที่ได้มาจากต้นไม้ที่มีใบกว้าง (broad leaved trees) ซึ่งเป็นไม้จำนวนมากที่มีอยู่ในป่าไม้ของประเทศไทย ไม้ที่เป็นของไทยส่วนมากหรือทั้งหมดที่เป็นการค้าเป็นไม้เนื้อแข็ง มีจำนวนหลายสิบชนิด ลักษณะโครงสร้างของไม้เนื้อแข็งมีความยุ่งยากซับซ้อนกว่าไม้เนื้ออ่อน และมีลักษณะแตกต่างระหว่างไม้เนื้อแข็งด้วยกันเองมาก คุณสมบัติของไม้เนื้อแข็งมีความแตกต่างระหว่างพวกไม้เนื้อแข็งด้วยกันทั้งในด้านความแข็งแรงของการรับน้ำหนักและความแข็งของเนื้อไม้อย่างกว้างขวาง (เชษฐสิงห์ <http://www.baannatura.com/th/mat/content/detail/136.html>) อย่างไรก็ตามการจำแนกไม้เนื้ออ่อนกับไม้เนื้อแข็งตามมาตรฐานของกรมป่าไม้ดังกล่าว เป็นอีกหนึ่งวิธีการ

เมื่อจะเลือกใช้ไม้มาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ควรศึกษาและทำความเข้าใจในชนิดของไม้ คุณสมบัติ ความแข็ง-อ่อนให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนและเพื่อจัดการกับวัสดุได้อย่างเข้าใจและถูกต้อง ไม้ที่ข้าพเจ้าเลือกใช้ในการสร้างผลงาน จัดอยู่ในประเภทไม้เนื้ออ่อน ได้แก่ ไม้สน เป็นไม้ที่มี น้ำหนักเบาจัดการได้ง่าย มีลวดลายที่สวยงาม ไม้สน (Pine) เป็นไม้ในสกุลที่มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า Pinus genus ไม้สนเป็นชนิดหนึ่ง มีมากมายหลายพันธุ์ เฉพาะในสหรัฐอเมริกาไม้สนมีมากกว่า 40 ชนิด ในยุโรปก็มีไม้สนหลายพันธุ์เช่นกัน ไม้สนชนิดที่รู้จักกันดี เช่น Pinus nigra เรียกว่า ออสเตรียน ไม้สน (Austrian Pine) หรือยูโรปเบียนแบล็ค ไม้สน (European Black Pine) และพันธุ์ Pinus pinaster เรียกว่า มาร์ไทม์ ไม้สน (Maritime Pine) เป็นไม้ที่เติบโตได้ดีในภูมิภาคยุโรปตอนใต้ โดยทั่วไปไม้สนเป็นไม้เนื้ออ่อน เนื้อละเอียดปานกลาง แต่บางชนิดอาจมีเนื้ออ่อนมาก และบาง ชนิดมีความแข็งปานกลาง บางชนิดมียางสนในเนื้อ ไม้สนด้วย ทำให้เนื้อ ไม้มีกลิ่นหอม ไม้สนมีสี แตกต่างกันจากสีครีมอ่อนไปจนถึงสีน้ำตาลแดง ลายเส้นวงปีสีเข้มกว่าเนื้อ ไม้และมีความแข็งแรงอย่าง ชัดเจน ไม้สนบางชนิดอาจมีตาเป็นช่วงๆ ในเนื้อ ไม้ ไม้สนตัดหรือฉากด้วยสิ่วได้ดีแต่บริเวณเส้นวงปี จะแข็งตัดได้ยากกว่า ไม้สนที่เสี้ยนไม้อย่างเรียงตัวตรง แต่เนื้อ ไม้อ่อนถึงเปราะ เมื่อมีแรงกระแทก ตามเสี้ยน ไม้ อาจทำให้ไม้แตกเป็นทาง อย่างไรก็ตาม ไม้สนมักเป็น ไม้ชนิดแรกที่นักศึกษาในตะวันตก ใช้แกะสลัก (วิลาสินีกุล 2556) เหตุผลที่ข้าพเจ้าเลือกใช้ไม้สน เพราะ เป็นไม้เนื้ออ่อนที่มีลายสวย คงทน มีการยึดเกาะกับการเข้าเดือย ไม้ได้ดี สามารถอุดซึมน้ำยาป้องกันแมลงเข้าสู่เนื้อ ไม้ได้ดี สี ครีมนวลเหลืองอ่อนไปถึงน้ำตาลส้ม ใช้งานได้ง่าย และยังเป็น ไม้ที่มีความนิยมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อีกด้วย

อ่านลายเสี้ยนไม้

ถ้าถามว่าไม้คืออะไร ตอบอย่างสั้นที่สุดคือ “เส้นใย” (Fiber) ที่อัดแน่นเรียงตัวกันอยู่ เส้นใย ของไม้เราก็คือเส้นใยที่จะเรียกว่า “เสี้ยนไม้” นั่นเอง คำถามและคำตอบนี้สำคัญทีเดียวสำหรับคนที่ ต้องลงมือทำหรือออกแบบงานไม้ทุกประเภท ถ้าเราย้อนกลับไปดูขั้นตอนที่มาของไม้แปรรูปที่เราใช้ กันอยู่บ่อยๆ จะช่วยให้เข้าใจธรรมชาติของวัสดุชนิดนี้ได้ดียิ่งขึ้นเพราะรูปแบบการเลื่อยแปรรูปไม้ จากท่อนซุงมีผลต่อรูปแบบการเรียงตัวของเสี้ยนในไม้แต่ละชิ้นซึ่งเราจะเห็นเป็นลายไม้แบบต่างๆ บนพื้นผิว การเลื่อยแปรรูปทำได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายว่าต้องการนำไปใช้ในลักษณะ ใด แต่หลักๆ มีอยู่ 2 แบบที่สำคัญคือ

1. Plain Sawn คือการเลื่อยขนานเส้นผ่านศูนย์กลางยาวตลอดหน้ากว้างไม้ วิธีนี้จะได้ไม้หน้ากว้างหน้าไม้เป็นลายภูเขา (U-Shape Grain) ขอบไม้เป็นลายตรง (Straight Grain) มาใช้งาน

2. Quarter Sawn คือการเลื่อยแบ่งเป็น 4 ส่วนก่อน แล้วจึงเลื่อยขนานเส้นรัศมีออกเป็นแผ่นอีกทีจะได้ไม้หน้าแคบกว่า Plain Sawn (ถ้าท่อนเส้นผ่านศูนย์กลางขนาดเท่ากัน) หน้าไม้เป็นลายตรง (Straight Grain) ขอบไม้เป็นลายภูเขา (U-Shape Grain)

จะเห็นว่ารูปแบบการเลื่อยแปรรูปมีผลต่ออายุไม้ที่ปรากฏบนตัวไม้ทั้งสามด้าน ประเด็นสำคัญต่อมาคืออายุไม้ที่แตกต่างกันในไม้แต่ละชิ้นไม่ได้หมายถึง "แค่ความสวยงามของพื้นผิวที่แตกต่างกัน" แต่มันคือรูปแบบ ทิศทางของเส้นไม้ เป็นโครงสร้างของไม้แต่ละชิ้น ซึ่งจะมีผลต่อความแข็งแรง การรับน้ำหนัก การหด บิด แดง หรือห่อตัว และการยึดเกาะของกาว ตรงนี้คือหัวใจของเรื่องที่ว่าไม้จำเป็นต้องอ่านลายไม้ให้ออก แน่นนอนสำหรับนักออกแบบก็จะมีประโยชน์ไม่น้อย เพราะความเข้าใจนี้จะช่วยให้เห็นความเป็นไปได้และข้อจำกัดในการนำไม้มาใช้ในลักษณะต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

หลักเบื้องต้นในการใช้ไม้อย่างเข้าใจไม้

การตัดไม้เพื่อสร้างรูปทรง เมื่อต้องการตัดไม้สร้างรูปทรงใดก็ตาม ควรพิจารณาจัดวาง (Lay Out) รูปทรงนั้นให้สอดคล้องไปกับทิศทางของเส้นไม้ให้มากที่สุด (Grain Follow Form) ถ้าต้องการทำด้วยไม้ที่มีรูปทรงโค้ง ลึกและบางเบา ก็ควรจัดวางรูปทรงโค้งตามเส้นไม้ เมื่อตัดขึ้นรูปทรงแล้วจะได้ด้วยไม้ที่แข็งแรง ในทางกลับกันถ้าจัดวางในลักษณะโค้งตัดเส้นไม้ เมื่อตัดขึ้นแล้วชิ้นงานจะไม่แข็งแรงเท่ากับแบบแรกเพราะเส้นไม้โดยตัดในเส้น (Short Grain) ไม่สอดคล้องไปตามรูปทรงที่ต้องการ ในกรณีที่ต้องการตัดไม้เป็นแท่งสี่เหลี่ยมยาว อาจจะใช้ทำขาโต๊ะ เก้าอี้ หรืออื่นๆที่ต้องการความแข็งแรงทั้งแกนตั้งและแกนนอนก็ควรจะหาชิ้นไม้ที่มีเส้นวงในแนวตรง ขนานขอบมากที่สุด การตัดบากเข้าไม้หรือทำเดือยไม้ก็ใช้หลักการเช่นเดียวกัน

การใช้เครื่องมือ เรียนรู้การใช้เครื่องมือให้สอดคล้องไปกับทิศทางของเส้นไม้เสมอ เช่น การไสไม้ ถ้าไม้ที่จะไสยังมีผิวหยาบ บิดโค้งอยู่มากก็ควรเริ่มจากการไสขวางเส้นก่อน จะช่วยให้ทำงานง่ายและเร็วกว่าไสตามเส้นมาก เมื่อได้ระดับและเรียบพอสมควรจึงกลับมาไสตามเส้นไม้อีกครั้งเพื่อให้ผิวเรียบเนียน แน่นนอนว่าเราจะไม่พยายามไสย้อนไม้เพราะจะทำให้ผิวเส้นนิ้กเกิดร่องลึกกินลงไปในตัวไม้ สำหรับสว่านก็ใช้หลักการคล้ายกัน สำหรับการเลื่อยไม้ ความเลือกชนิดของเลื่อยให้เหมาะสม เลื่อยมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ เลื่อยสำหรับตัดขวางเส้นไม้ (Cross Cut Saw) และเลื่อย

สำหรับตัดตามเส้นไม้ (Rip Cut Saw) ซึ่งต่างกันในลักษณะของฟันเลื่อย

การติดยึดชิ้นงานด้วยกาว (Glue & Grain) กฎพื้นฐานในการใช้กาวติดยึดไม้คือ ผิวต้องเรียบแนบและมีแรงอัดบีบ ทั้งไว้จนกาวแห้งสนิทเสมอ ขึ้นต่อมากควรพิจารณาหน้าสัมผัสของไม้ที่ต้องการติดยึดว่าอยู่ตำแหน่งใดของชิ้นไม้

ด้านเส้นตรง - ติดยึดได้ดีที่สุด

ด้านลายภูเขา - ติดยึดแน่นรองลงมา

ด้านลายวงปี - ติดยึดแย่มากที่สุด

ดังนั้นถ้าต้องการติดยึดชิ้นไม้ด้วยกาวไม่ว่าจะในลักษณะใดก็ควรพิจารณาเรื่องเส้นไม้ด้วยเสมอ (นำศิริ โยธิน 2558)

การเปลาะไม้ การเข้าไม้ การต่อไม้

การเปลาะไม้ หมายถึง การนำแผ่นไม้มาเรียงแล้วอัดเข้าด้วยกันเพื่อเพิ่มความกว้าง ของขนาดไม้ให้ได้ตามต้องการ เพราะไม้ขนาดใหญ่ๆ นั้น ในปัจจุบันหายากจึงต้องใช้เทคนิคนี้ในการเพิ่มความกว้างของไม้ตามวัตถุประสงค์ของเรา

การเข้าไม้ หมายถึง การนำไม้มาประกบเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดเป็นมุมหรือ รูปทรงต่างๆ เพื่อให้ได้ตามความต้องการใช้งาน จะใช้กับงาน โครงเครื่องเรือน

การต่อไม้ หมายถึง การนำไม้ให้ยาวขึ้นเพื่อให้ได้ตามความต้องการใช้งาน จะใช้มากในงานก่อสร้าง เช่น การต่อเสา คาน เป็นต้น

การเปลาะไม้ คือการเพิ่มความกว้างของไม้ จะใช้ในงานเฟอร์นิเจอร์ ทำพื้น โຕ้ะ พื้นเก้าอี้ พื้นบ้านหรือผนังบ้านเรือนไทย การเปลาะไม้ที่นิยมกันมี 7 วิธี ด้วยกัน ดังต่อไปนี้

1. การเปลาะไม้ด้วยการใช้กาว (glued and rubbed joint)
2. การเปลาะไม้ด้วยการใช้กาวร่วมกับเดือไม้ (glued and dowelled joint)
3. การเปลาะไม้ด้วยการใช้กาวร่วมกับการบังใบ (glued and rabbeted joint)
4. การเปลาะไม้ด้วยการใช้กาวร่วมกับรางลิ้น (glued and tongued or grooved joint)
5. การเปลาะไม้ด้วยการใช้กาวร่วมกับการสอดลิ้น (glued and tongued or feathered joint)
6. การเปลาะไม้ด้วยการใช้กาวร่วมกับตะปูเกลียว (glued and wood screws)
7. การเปลาะไม้ด้วยการใช้กาวร่วมกับตะปู (glued and nail joint)(ร้านนาวาภัณฑ์ค้าไม้ เข้าถึงได้จาก

<http://www.nawapanwood.com>)

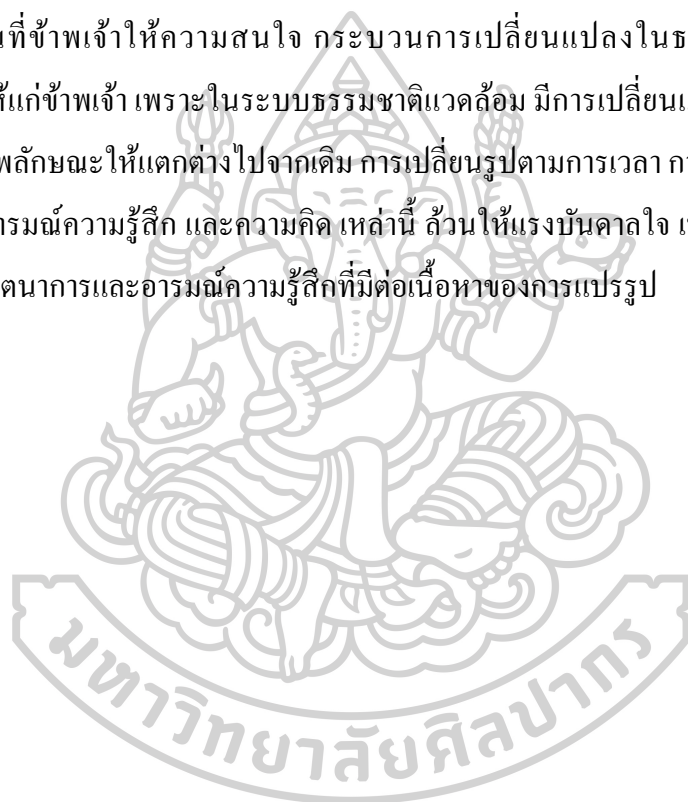
และวิธีการเปลาะไม้ที่ข้าพเจ้าสนใจและนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ คือ การเปลาะไม้ด้วยการใช้การร่วมกับเคียวไม้ การเปลาะไม้ด้วยวิธีนี้ เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ความแข็งแรงมากๆ เนื่องจากการใส่เคียวกลมจะเป็นตัวช่วยยึดประสาน ไม้ให้แน่นยิ่งขึ้นอีก การเปลาะไม้ทำได้โดยการเอาแผ่นไม้วางเรียงกันแล้วอัดยึดเข้าด้วยกันระหว่างแผ่นไม้วางและเคียวไม้ เพื่อให้แผ่นไม้นั้นมีความกว้างขึ้น เนื่องจากความต้องการในการใช้ไม้สร้างสรรค์ผลงานมีพื้นที่กว้าง แต่ไม้แปรรูปมีข้อจำกัดความกว้าง ทำให้ไม่มีความกว้างไม่เพียงพอต่อการสร้างสรรค์ผลงาน จึงจำเป็นต้องนำเทคนิควิธีการนี้มาใช้ เป็นวิธีการที่ค่อนข้างง่ายและให้ความแข็งแรงเป็นอย่างมาก

การสร้างสรรค์โดยใช้ธรรมชาตินำเสนอการเปลี่ยนแปลง (Nature as Transience)

ศิลปะที่สร้างจากธรรมชาติ มีหลากหลายรูปแบบในกระบวนการสร้างสรรค์ เพียงแค่ศิลปินจะเลือกจะนำเสนอในรูปแบบใด ทั้งการหยิบใช้วัสดุธรรมชาติในการนำเสนอ การเข้าไปจัดการกับพื้นที่ทางธรรมชาติ เพียงแต่ในกระบวนการสร้างสรรค์หลังจากสร้างงานเสร็จนั้นศิลปินจะต้องปล่อยให้งานของตนอยู่ในทิศทางไหน การสร้างสรรค์โดยใช้ธรรมชาตินำเสนอการเปลี่ยนแปลง (Nature as Transience) เป็นอีกกระบวนการสร้างสรรค์รูปแบบหนึ่งที่ศิลปินเลือกใช้ เพราะเสน่ห์ของการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติที่สร้างความงามได้ในเวลาเท่านั้น ทำให้งานชิ้นหนึ่งสร้างความแตกต่างได้ตามการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งการนำเสนอโดยใช้การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติสามารถตอบโจทย์กับเนื้อหาที่ศิลปินต้องการจะสื่อได้

ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ สิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้คือ เวลา ซึ่งกลายเป็นหนึ่งปัจจัยสำคัญในกระบวนการสร้างสรรค์ เพราะการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาตินั้นขึ้นอยู่กับเวลาอาจแบ่งได้เป็นสองรูปแบบ คือ เวลาตามธรรมชาติและเวลาที่มนุษย์กำหนด เวลาตามธรรมชาติเป็นเวลาที่เกิดจากกระบวนการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล สภาพ อากาศ การย่อยสลาย เป็นต้น ส่วนเวลาที่มนุษย์เป็นผู้กำหนด คือ ศิลปินจะเป็นผู้ควบคุม หรือ กำหนดช่วงเวลาในงานของตนเองการเลือกที่จะปล่อยงานทิ้งและให้เวลากับการเปลี่ยนแปลงเป็นหนึ่งวิธีการสร้างงาน(พรชัยพร โตะเทศ 2557)

การเปลี่ยนแปลง กฎการณ์ซ้ำ ดูเหมือนจะเป็นโครงสร้างข้อมูลฐานที่สุดของเอกภาพในธรรมชาติ เช่น การซ้ำกันของดวงดาวในจักรวาล การซ้ำของรูปทรงมนุษย์ สัตว์ และพืชแต่ละชนิด แต่การซ้ำนี้มีการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันไปมากมาย จากชนิดเดียวกัน คลื่นคล้ายไปจนถึงต่างชนิดกัน เซลล์เนื้อเยื่อของคนหรือของพืชมีการซ้ำของลักษณะโครงสร้าง แต่รูปร่างของมันจะเปลี่ยนแปลงออกไปไม่มีซ้ำจนเป็นรูปเดียวกันแม้แต่เซลล์เดียว ในคนกลุ่มหนึ่งเราจะเห็นการซ้ำกันของโครงสร้างหรือรูปทรงของคนเหล่านั้น ได้ชัดเจนพร้อมกันนั้นเราก็เห็นการเปลี่ยนแปลงในรูปร่าง ในขนาด ในอารมณ์ความรู้สึกและทิศทางการเคลื่อนไหว(นัมเสมอ 2553) การเปลี่ยนแปลงจึงเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่ข้าพเจ้าให้ความสนใจ กระบวนการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติส่งผลต่อการสร้างสรรค์ให้แก่ข้าพเจ้า เพราะในระบบธรรมชาติแวดล้อม มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่น การปรับสภาพลักษณะให้แตกต่างไปจากเดิม การเปลี่ยนรูปตามการเวลา การแปรเปลี่ยนนั้น ทำให้เกิดรูปทรง อารมณ์ความรู้สึก และความคิด เหล่านี้ ล้วนให้แรงบันดาลใจ เพื่อแสดงคุณค่าของการผสมผสานจินตนาการและอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อเนื้อหาของการแปรรูป

อิทธิพลที่ได้รับจากงานช่างไม้

งานไม้ถือเป็นงานศิลปะอีกอย่างหนึ่ง เพราะมีการว่าด้วยเทคนิคกระบวนการหลายอย่าง ผสมผสานกัน และงานไม้เป็นสิ่งที่น่าสนใจเพราะเป็นอาชีพเก่าของบิดา ที่ส่งต่อมาให้ข้าพเจ้า ถ้ากล่าวย้อนไปสมัยเด็กเวลาที่บิดาทำงาน ข้าพเจ้าจะชอบเข้าไปวิ่งเล่นในที่ทำงานของท่าน ความบังเอิญที่ได้พบเห็นเวลาที่ท่านกำลังทำงาน จึงเกิดการซึมซับ รับรู้ โดยถือเป็นการเรียนรู้โดยบังเอิญ เกิดเป็นความรักและความสนใจจึงทำให้ข้าพเจ้าพยายามเรียนรู้ฝึกฝนอย่างจริงจัง ซึ่งกลายมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ นอกจากนี้ที่ได้กล่าวมางานช่างไม้ยังสร้างความคิดในวิถีการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้าอีกด้วย นิสัยส่วนตัวบางอย่างของข้าพเจ้าได้เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น เพราะคนทำงานไม้ ต้องมีวินัย รอบคอบ ขยัน อดทน อย่างสม่ำเสมอ เทคนิคบางเทคนิคต้องใช้เวลา จึงทำให้ข้าพเจ้ารู้จักการรอคอย เทคนิคบางเทคนิคทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น การขัด ไม้ที่หยาบ ให้เรียบ ก็ถือเป็นการขัดเกลาจิตใจตัวเองไปอีกด้วย

ภาพที่ 1 ภาพอิทธิพลที่ได้รับจากงานช่างไม้ นายสุพล สอนบุญ (บิดา)

อิทธิพลที่ได้จากรูปทรงทางธรรมชาติ

ธรรมชาติเป็นแม่บทในการเรียนรู้ของข้าพเจ้า ธรรมชาติเป็นสิ่งอัศจรรย์ เพราะในธรรมชาติมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งส่งผลต่ออารมณ์ ความคิด และสร้างจินตนาการให้แก่ข้าพเจ้า การเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติเป็นเรื่องที่พิเศษมาก เพราะทำให้เกิดรูปทรงที่แตกต่างกันออกไป เช่น การเปลี่ยนรูปของใบไม้ที่ค่อยๆแห้ง การกระทบของแรงลมที่ทำให้เกิดการเคลื่อนไหว และการใบอ่อนในการเจริญเติบโตของธรรมชาติ เหล่านี้ จึงทำให้เกิดเป็นสรีระทางธรรมชาติ ซึ่งเป็นที่มาของรูปทรงในผลงาน จากการเลือกสรร ดัดแปลง ตัดทอน และ เพิ่มเติม เพื่อให้รูปทรงสอดคล้องและแสดงความหมายมากที่สุด

ภาพที่ 2 ภาพอิทธิพลที่ได้จากรูปทรงทางธรรมชาติ

ภาพที่ 3 ภาพอิทธิพลที่ได้จากรูปทรงทางธรรมชาติ

อิทธิพลที่ได้รับแรงบันดาลใจจากผลงานศิลปกรรม

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “แปร-รูป” ข้าพเจ้าหยิบยืมเอกลักษณ์บางประการของศิลปินต่างประเทศและศิลปินไทยที่ให้อิทธิพลกับการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าในด้านลักษณะเทคนิควิธีการและรูปแบบบางอย่างมาศึกษาต่อยอดให้เกิดความแตกต่างต่อไปจากผลงานของข้าพเจ้า มีผลงานของศิลปินดังนี้

เกฮาร์ด ดิเมซซ์ (Gehard Demetz) เป็นประติมากรกลุ่ม ทริสมา (Trismaa) เกิดในปี 1972 ประเทศอิตาลี ปัจจุบันอายุ 41 ปี ยังมีชีวิตและยังสร้างสรรค์ผลงานอยู่ เป็นศิลปินที่มีฝีมือและสไตล์ส่วนตัวของการแกะสลักรูปไม้ การทิ้งรอยลึวในขั้นตอนขึ้นรูปและการต่อชิ้นไม้ไม่สนิทในการประกอบไม้ ในผลงานประติมากรรมถือเป็นข้อผิดพลาดหรือขาดทักษะฝีมือในทัศนคติทางศิลปะแบบคลาสสิก แต่สำหรับผลงานของ เกฮาร์ด ดิเมซซ์ ทั้งสองสิ่งนี้เป็นองค์ประกอบที่เกิดขึ้นอย่างตั้งใจและมีการควบคุมอย่างมืออาชีพ ผลงานของศิลปินถูกประกอบ ก่อตัว จากชิ้นส่วนของไม้ ให้เป็นรูปทรงรวมๆ และแกะสลักไม้จนเห็นเป็นรูปร่าง ในเวลาเดียวกันศิลปินมองว่าเทคนิคการประกอบรูปทรงและการแกะสลักสามารถเพิ่ม-ลดวัสดุได้ตามต้องการ บางจังหวะศิลปินเลือกที่จะเว้นช่องว่างในพื้นที่ ปล่อยให้รอยลึวจากการขึ้นรูปทรง ในส่วนที่ต้องพิถีพิถันศิลปินจะแกะและขัดไม้อย่างละเอียดเพื่อเป็นการจะเน้นและเป็นที่ยึดจับแก่ผู้ชม ส่วนการปล่อยให้รอยต่อไม้ที่ไม่สนิทให้เป็นช่องสี่เหลี่ยมเอาไว้ ศิลปินตั้งใจเว้นเพื่อให้เกิดเป็นเงาเล็กๆ กระจายอยู่ทั่วชิ้นงาน เมื่อผู้ชมมองผลงานจากระยะไกล จะเห็นน้ำหนักมีดซ้อนกันเหมือนภาพที่เกิดบนจอคอมพิวเตอร์นั่นเอง ศิลปินฝึกฝนและทำงานอย่างหนักและไม่ได้คาดหวังว่าจะประสบความสำเร็จเร็วเช่นนี้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมีระเบียบวินัยอย่างจริงจังในการสร้างสรรค์ผลงาน และในอนาคต เกฮาร์ด ดิเมซซ์ มีความคิดที่จะนำผลงานตัวเองมาพัฒนาจากวัสดุไม้เป็นสัมฤทธิ์อีกด้วย

จากการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินด้วยกรรมวิธีการประกอบและก่อตัวของเทคนิคประกอบไม้จนเกิดเป็นรูปทรง ได้เป็นแรงบันดาลใจ ให้ข้าพเจ้านำเทคนิควิธีการ การประกอบสร้างรูปทรงจากชิ้นส่วนของไม้ นำมาอัดรวม ประสาน จนกลายเป็นรูปทรงใหญ่ เรียกว่าการเปลาะไม้ ซึ่งวิธีการนี้ถือเป็นวิธีการขึ้นรูปแบบรวมๆ เพื่อทำให้ข้าพเจ้าเห็นทิศทางองค์รวมทั้งหมดของการสร้างผลงาน และเป็นวิธีที่ทำให้ผลงานของข้าพเจ้ามีความแข็งแรง แสดงถึงความเป็นปีกแผ่นของวัสดุอีกด้วย การเน้นส่วนรายละเอียด และการปล่อยให้ร่องของจังหวะรอยต่อของไม้ ที่ไม่ได้เก็บรายละเอียดทำให้เกิดการต่อเนื่องของผลงานในชิ้นต่อชิ้นอีกด้วย

ภาพที่ 4 ภาพผลงานของ Gerhard Demetz ที่มา : Jack Shainman Gallery New York ,
เข้าถึงเมื่อ 10 เมษายน 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.artnet.com/artists/gerhard-demetz/invocation-a-1WgkxxPEskpeSAkmwVSCEw2>

ธรรมรัตน์ โภคัย เกิดเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2524 จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นศิลปินที่มีความหลงใหลป่าลำเนาไพรในพื้นที่ภาคเหนือ สร้างผลงานศิลปะจากเศษชิ้นส่วนไม้สักประกอปกันด้วยวิธีการ “เข้าไม้แบบหางเหยี่ยว” นำมาต่อประกอบ ยึดเกาะ และอุด โดยศิลปินมีความเชื่อศรัทธาในบรรพบุรุษถึงวิถีช่างพื้นบ้านไทย โดยใช้ “วงปี” เป็นแนวทางสร้างให้เกิดเป็นมิติใหม่ ซึ่งผลงานโดยทั่วไปจะเน้นการแสดงสาระของไม้และกระบวนการเทคนิคการเข้าไม้ ผสมผสานรูปแบบเฉพาะ เพื่อแสดงถึงวิถีคิดและการแก้ปัญหาของการสร้างสรรค์ผลงานทั้งในรูปแบบสองมิติและสามมิติ ทั้งความบันดาลใจจากภูมิปัญญาที่ศิลปินได้รับ และนำมาเป็นสาระสำคัญทางความคิดเพื่อใช้การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว นอกจากนี้ที่ได้กล่าวมา อีกสิ่งหนึ่งที่ศิลปินให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่าวิธีการกำหนดรูปทรงและความคิดนั้น คือ ขั้นตอนการสร้างงาน ศิลปินศึกษาและฝึกฝน ทดลอง เทคนิคในงาน ไม้หลายรูปแบบแล้วจึงนำมาปรับใช้ และต่อยอด

ข้าพเจ้าจึงค้นหาเทคนิคและวิธีการประกอบ ไม้ ศึกษาและนำวิธีการที่ได้เรียนรู้ มาทดลองฝึกฝน และเลือกเทคนิคที่เหมาะสมกับการสร้างสรรค์ผลงานมากที่สุด ปรับใช้หาวิธีการจนชำนาญ จึงได้วิธีต่อไม้ที่เรียกว่า การเปลาะ ไม้ด้วยการใช้กาวร่วมกับเดือยกลม เป็นวิธีการที่ข้าพเจ้าให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ซึ่งวิธีการของศิลปินและข้าพเจ้ามีความแตกต่างกันในการสร้างผลงาน แต่ให้ผลรวมคล้ายกัน คือ การนำชิ้น ไม้ มาประกอบเข้าด้วยกันทำให้ไม้ยาวขึ้น เพิ่มความกว้างให้ไม้ ยึดเกาะ และประสาน เพื่อเพิ่มความแข็งแรงให้ส่วนนั้นๆ ในผลงาน ถือเป็นกรร่อยเรียงชิ้นไม้อย่างมีระบบจนเกิดเป็นรูปทรงที่มีระเบียบอย่างสม่ำเสมอเข้าไว้ด้วยกัน

ภาพที่ 5 ภาพผลงานของ ธรรมรัตน์ โภคัย ที่มา : Thamarat Phokai , เข้าถึง 10 เมษายน 2562.
เข้าถึงได้จาก : https://www.facebook.com/thamarat.phokai?epa=SEARCH_BOX

ภาพที่ 6 ภาพผลงานของ ธรรมรัตน์ โภคัย ที่มา : Thamarat Phokai , เข้าถึง 10 เมษายน 2562.
เข้าถึงได้จาก : https://www.facebook.com/thamarat.phokai?epa=SEARCH_BOX

บทที่ 3

การกำหนดรูปแบบวิธีการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “แปร-รูป” ข้าพเจ้าได้นำเสนอเนื้อหาสาระของไม้จากการแปรเปลี่ยนด้วยวิธีการในเชิงช่างไม้ที่ได้ศึกษา ฝึกฝน และพัฒนาวิธีการจนค้นพบแนวทางเฉพาะตน เพื่อตีความหมายสร้างเนื้อหาของงานแปรรูปทางด้านความคิด กระบวนการ และการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ ให้เกิดเป็นนัยยะใหม่ ข้าพเจ้าได้กำหนดรูปแบบวิธีการสร้างสรรค์ไว้เป็นลำดับขั้นตอน ตั้งแต่กระบวนการทางความคิดแรกเริ่ม การค้นคว้าเพิ่มเติมทั้งในตำรา สอบถามผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญ และ ลงมือทดลองเอง ไปจนถึงขั้นตอนการสร้างผลงานจนเสร็จสมบูรณ์ เพื่อให้เกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุดก่อนลงมือสร้างสรรค์ นำผลงานมาวิเคราะห์ตรวจสอบ และจัดทำเอกสารประกอบการทำวิทยานิพนธ์ชุดดังกล่าว โดยมีลำดับขั้นตอนการกำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล ศึกษาคุณลักษณะของวัสดุ “ไม้” แต่ละชนิด และกระบวนการเทคนิควิธีการ เพราะแต่ละวิธีจะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป หากความหมายของกรรมวิธี การแปรรูปและทำความเข้าใจ ทั้งการแปรรูปด้วยกรรมวิธีที่ผ่านความคิดกับฝีมือมนุษย์ และการแปรรูปหรือสภาวะความเป็นจริงของการแปรเปลี่ยนในธรรมชาติสามัญ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ทบทวน เพื่อนำมาตีความสร้างนัยยะและหาความหมายใหม่ของการ แปร-รูป ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากตำราวิชาการ สื่ออินเทอร์เน็ต และสอบถามจากผู้ชำนาญถึงวิธีการในเชิงช่างไม้ และการใช้อุปกรณ์ เครื่องไม้เครื่องมือ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงในระบบแวดล้อมจากธรรมชาติ เพื่อค้นหาลักษณะของจังหวะ ทิศทาง ร่องรอยที่บ่งบอกถึงกาลเวลา การเคลื่อนตัวไหลตามบริบทต่างๆ ด้วยการบันทึกเป็นภาพถ่ายแล้วนำมาสร้างเป็นภาพร่างสองมิติและสร้างแบบจำลองสามมิติเพื่อทำความเข้าใจหาแนวทางพัฒนารูปทรงก่อนขยายเป็นผลงานจริง

ขั้นตอนการสร้างภาพร่าง

ภาพร่างสองมิติ

ภาพร่างคือวาดเส้นแบบหนึ่งซึ่งโดยทั่วไปจะมีขนาดเล็กและไม่มีรายละเอียดแบบผลงานที่เสร็จสมบูรณ์แล้วแต่ภาพร่างจะไม่มีแบบตายตัวขึ้นอยู่กับความถนัดของศิลปินแต่ละคน ภาพร่างเป็นขั้นตอนสำคัญที่สุดของกระบวนการสร้างสรรค์ เพราะ เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ผลงาน “ทัศนศิลป์” ซึ่งสื่อสารด้วยภาษาภาพที่ศิลปินได้แปรแนวคิด อารมณ์ และความรู้สึกนามธรรมที่มองไม่เห็น ออกมาเป็นภาพรูปธรรมที่มองเห็นได้เบื้องต้น(ตั้ง โฉลก 2550) การสร้างภาพร่างของข้าพเจ้าเกิดจากการศึกษาหาความเหมาะสมของความคิดและรูปทรง การเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติ ซึ่งมีลักษณะรูปทรงที่แตกต่างกันออกไป เช่น ในใบไม้ที่ค่อยๆแห้ง หรือ แรงลมที่มากกระทบกับธรรมชาติแวดล้อมทำให้เคลื่อนไหว เกิดเป็นรูปทรง แล้วจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ หาลักษณะทิศทางสัดส่วน เพิ่มและลด ทัศนธาตุทางศิลปะให้ลงตัวที่สุด การร่างความคิดแบบสองมิติเป็นส่วนหนึ่งของการวาดเส้นในสมุดบันทึกส่วนตัว เพื่อพัฒนาและทำความเข้าใจรูปทรงให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น การสร้างภาพร่างสองมิติ ทำให้เข้าใจทิศทางของรูปทรงเบื้องต้น เป็นเสมือนการบันทึกวาดเส้นเพื่อแสดงภาพความคิด และสามารถแก้ไขได้ง่าย

แบบจำลองสามมิติ

การถ่ายทอดความคิดที่เป็นชิ้นงาน เป็นการอธิบายหรือสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจอย่างเป็นรูปธรรมในลักษณะของรูปร่าง รูปทรง รายละเอียดและส่วนประกอบของชิ้นงาน ซึ่งการถ่ายทอดความคิดลักษณะนี้ทำได้หลายวิธี ได้แก่ ภาพร่างสามมิติ เป็นภาพที่ประกอบด้วย ด้านกว้าง ด้านยาว และความสูง หรือ ความลึก ใช้สำหรับแสดงรายละเอียดต่างๆ ของรูปร่าง รูปทรง การทำงานและกลไกภายใน ในการสร้างสรรค์ผลงานวิธานิพนธ์ของข้าพเจ้านั้นมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างแบบจำลองสามมิติ จากภาพร่างสองมิติ โดยการสร้างแบบจำลองสามมิติ ทำให้เข้าใจ รูปทรง ระนาบ มวลปริมาตร ทิศทาง หลากๆมุมมองได้อย่างค่อนข้างชัดเจน ข้าพเจ้าสร้างแบบจำลองโดยการใช้กระดาษตัด ตามแบบร่าง เป็นชิ้นๆเหมือนกัน หลากๆชิ้นจำนวน ซึ่งถอดแบบมาจากภาพร่างสองมิติ แล้วติดเชื่อมกันด้วยกาวร้อน ทำขึ้นทีละส่วน จากนั้นนำแต่ละส่วนมาประกอบกัน แก้ไขจนเป็นที่พอใจจนลงตัว แบบจำลองสามมิติ ทำให้เห็นด้านกว้าง ยาว สูง ลึก ทิศทาง และ ใช้เทียบเคียง สัดส่วนกับการสร้างผลงานจริงได้อย่างค่อนข้างแม่นยำ ถือเป็นข้อดี ก่อนที่จะนำแบบจำลองสามมิติ มาขยายเป็นผลงานจริง

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

เมื่อทำความเข้าใจภาพร่างสองมิติและแบบจำลองสามมิติแล้ว ต่อไปเป็นขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน มีดังต่อไปนี้

1. นำแบบจำลองภาพร่างสามมิติมาถอดคูทีละชิ้นส่วน แล้วนำแต่ละส่วนมาขยายลงในกระดาษต้นแบบเทาขาว นำกระดาษต้นแบบเทาขาวร่างลงบนแผ่นไม้
2. ใช้เลื่อยจิ๊กซอว์ หรือ เลื่อยสายพาน ตัดตามรูปแบบที่ได้ร่างลงบนแผ่นไม้ แล้วนำชิ้นไม้ที่ตัดมาต่อเข้าด้วยกันโดยใช้กาวลาเท็กซ์ จะได้ชิ้นส่วนไม้หนึ่งชิ้น ทำแบบนี้เข้าไปจนได้ขนาดความหนาที่ต้องการ และทิ้งไว้ให้แห้ง
3. นำชิ้นไม้ที่เตรียมไว้มาประกอบเข้าด้วยกัน โดยเทคนิควิธีการเปลาะไม้ด้วยการใช้กาวร่วมกับเดือยกลม ใช้แคลมป์ช่วยยึดอัดให้ชิ้นไม้แนบสนิทที่สุด ทำแบบนี้ให้ครบทุกชิ้นส่วน ด้วยวิธีเดิมที่ได้กล่าวมาข้างต้น รอชิ้นงานแห้ง
4. เมื่อได้ชิ้นงานครบทุกส่วนแล้ว จากนั้นก็นำชิ้นงานแต่ละส่วนมาขัดด้วยเครื่องเจียรไฟฟ้า ขัดจนเนื้อไม้เรียบเนียนเป็นเนื้อเดียวกัน ทำให้ครบทุกชิ้นส่วน และนำชิ้นส่วนมาประกอบร่วมกันจนเกิดเป็นชิ้นผลงานด้วยวิธีเปลาะไม้เช่นเดิม รอชิ้นงานแห้ง
5. เจียรรอยต่อไม้จากการต่อประกอบชิ้นผลงาน อูครอยต่อด้วยเศษผงฝุ่นไม้ละเอียดคนผสมกับกาวลาเท็กซ์ รอชิ้นงานแห้ง การใช้กาวที่มีคุณภาพจะทำให้การอัดไม้ และการอูครอยต่อแข็งแรงและมีประสิทธิภาพเป็นอย่างสูง
6. เมื่อชิ้นผลงานแห้งจึงขัดตกแต่งรอยต่อรอยอุด ด้วยเครื่องขัดกระดาษทรายไฟฟ้าแบบละเอียดอีกครั้ง จากนั้นขัดด้วยกระดาษทรายละเอียดด้วยมือ ขั้นตอนนี้สำคัญ การขัดตกแต่งด้วยมือจะทำให้ผลงานเรียบเนียนมากที่สุด เพราะการสัมผัสด้วยมือเป็นวิธีการเช็คความละเอียดได้ดีที่สุดในระหว่างขัดผลงาน เป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนเคลือบเคมีป้องกันแมลง
7. วิเคราะห์ตรวจสอบภาพรวมเนื้อหาความคิด สาระ รายละเอียด และทัศนธาตุต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ด้วยตนเองและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อหาข้อดีและข้อเสียในผลงาน ทั้งด้านเนื้อหาสาระ เทคนิควิธีการ รูปแบบของผลงาน และวัตถุประสงค์ เพื่อนำไปปรับและใช้พัฒนาสร้างสรรค์ในผลงานชิ้นต่อไปให้มีความสมบูรณ์และตรงตามจุดมุ่งหมายให้มากที่สุด

ทัศนธาตุที่ใช้ในงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ศิลปินสามารถใช้ทัศนธาตุเป็นเช่นภาษาในการแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก ความคิด เรื่องราว และความหมาย ทัศนธาตุแต่ละธาตุต่างก็มีศักยภาพในการสื่อถึง “สาร” ที่ศิลปินปรารถนา จะถ่ายทอดออกมา ด้วยจุด ด้วยเส้น ด้วยสี ด้วยแสงเงาหรือน้ำหนัก และด้วยพื้นผิวอย่างใดอย่าง หนึ่งเพียงอย่างเดียวศิลปินก็สามารถใช้สื่อถึง “สาร” ภายในจิตใจ และสมองออกไปถึงผู้ดูได้ และ เมื่อเขาใช้ทัศนธาตุทั้งหมดมาประสานกันอย่างประณีตและกลมกลืน พลังแห่งภาษาก็จะมีคุณภาพ มหาศาล(ตั้ง โฉลก 2550) ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “แปร-รูป” ข้าพเจ้าอาศัยหลักทัศน ธาตุเป็นตัวส่งเสริมในการถ่ายทอดและสื่อสารออกมา ทั้งการแสดงออกทางด้านความคิด อารมณ์ ความรู้สึก เรื่องราวและความหมาย ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับผลงานดังต่อไปนี้

เส้น (Line) เส้นขั้นต้นในผลงานวิทยานิพนธ์มี 2 ลักษณะ คือ เส้นตรงกับเส้นโค้ง การซ้ำของ เส้นทั่วบริเวณของผลงานทำให้เกิดจังหวะที่ต่อเนื่องแบบประสานร่วมกัน การต่อเนื่องและการซ้ำ ของชั้นเส้นอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ผลงานเกิดความงามอย่างมีระบบระเบียบ เส้นเป็นตัวกำหนด รูปทรงและความรู้สึก เส้นโค้งแบบลูกคลื่นจะให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวอย่างเป็นจังหวะต่อเนื่อง ใน ผลงานเส้น โค้งบ่งบอกอารมณ์ได้หลายแบบ เส้น โค้งน้อยๆ หรือ เส้น โค้งแบบคลื่น ที่เคลื่อนไหว ซ้ำๆ ทำให้รู้สึกถึงความอ่อนโยน ความอ่อนช้อย และความเป็นผู้หญิง เมื่อบางให้ความรู้สึกสบาย เปลี่ยนแปลงได้ มีความกลมกลืนในการเปลี่ยนทิศทาง ในผลงานจะมีเส้น โค้งวงแคบอยู่น้อยกว่า เส้น โค้งแบบลูกคลื่นเนื่องจากเส้น โค้งวงแคบเป็นเส้นที่ให้อารมณ์การเคลื่อนไหวรุนแรงและ รวดเร็ว ข้าพเจ้าจึงนำมาใช้อย่างระมัดระวังและใช้ในบางจังหวะของผลงานที่ต้องการเน้นและแสดง ถึงความไวอย่างฉับไว คล่องแคล่วอย่างไม่หยุดนิ่ง ทำให้ในผลงานมีจังหวะเส้นตั้งแต่การเคลื่อนไหว ตัว ซ้ำๆ ไปจนถึงการเคลื่อนไหวอย่างว่องไวจากการแสดงออกอารมณ์ความรู้สึกของเส้น เส้นอีกลักษณะ ที่อยู่ในผลงาน คือ เส้นตรง ในผลงานส่วนมากเป็นเส้นนอน เพราะเส้นนอนให้ความรู้สึกถึงความ ผ่อนคลาย สงบนิ่ง ความหมายและความงามของเส้นที่นำมาแทนค่าความรู้สึกภายในจิตใจของ ข้าพเจ้าและเส้นที่มีอยู่ในระบบการแปรเปลี่ยนของธรรมชาติเหล่านี้มีขนาดเส้นที่ไม่เท่ากันตั้งแต่ ขนาดใหญ่ไปหาขนาดเล็กเรียว เพื่อให้รูปลักษณะต่างๆ ของเส้นมาสนับสนุนกันกับผลงาน สอดคล้องกับจินตนาการและความบังคาลใจของผลงานข้าพเจ้ามากที่สุด

รูปทรง (Form) ศิลปินทุกคนที่ทำงานแบบเหมือนจริงหรือแบบนามธรรมก็ตาม ล้วนต้องมีความแม่นยำในการสังเกตธรรมชาติ จินตนาการของเขาจะก่อตัวขึ้นจากรูปของสิ่งต่างๆที่ปรากฏอยู่ตรงหน้าหรือในความทรงจำ เวลามองดูสิ่งต่างๆจะต้องมองให้ทะลุเข้าไปถึงแก่น ทะลุเข้าไปถึงโครงสร้างว่า สร้างขึ้นมาอย่างไร และทำไมจึงมีรูปร่างอย่างนั้น สิ่งนั้นมีหน้าที่อย่างไร มีความหมายอะไร ส่วนไหนเป็นส่วนสำคัญที่สุด ถ้าเรามองโดยวิธีนี้ สิ่งที่เราเห็นจะตอบได้กับจินตนาการของเราและสร้างจินตภาพ (Image) ขึ้นในใจ ซึ่งแปรรูปออกมาเป็นสัญลักษณ์ของงานศิลปะในขั้นตอนต่อไป เป็นรูปทรงที่มีเหตุผลน้อยลง แต่มีความรู้สึก มีความงาม หรือมีความหมายเพิ่มขึ้น การสร้างรูปทรงในผลงานของข้าพเจ้า มีที่มาสองส่วน ส่วนที่หนึ่งมีที่มาจากกรณีที่ข้าพเจ้าสังเกตการณ์เปลี่ยนรูปในกระบวนการความเป็นจริงของการแปรเปลี่ยนในธรรมชาติ เพราะในสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดรูปทรง และในส่วนที่สองของการสร้างรูป คือการแปรรูปด้วยเทคนิค กรรมวิธีในงานช่างไม้ ที่ผ่านความคิดและวิธีการก็ทำให้เกิดรูปทรงได้เช่นเดียวกัน เพื่อเป็นการสร้างความหมายให้กับรูปทรง วิธีการประกอบรูปทรง เกิดจากการรวมตัวขึ้นของชิ้นวัสดุ โดยนำมาประกอบรวมกันจนกลายเป็นรูปทรงใหญ่ ด้วยเทคนิคการเปลาะไม้ด้วยการร่วมกับเคียวกลม เทคนิคนี้ทำให้รูปทรงมีความเป็นปีกแผ่น ผลึกเข้าด้วยกัน ซ้อนกันอย่างต่อเนื่อง เกิดเป็นพลังเคลื่อนไหวที่ช้าๆอย่างผ่อนคลาย

ระนาบ (Plane) ข้าพเจ้านำระนาบมาใช้ในการสร้างรูปทรงสองลักษณะ คือ ลักษณะของระนาบตรง เพื่อต้องการให้เกิดความแข็งแรงในรูปทรง และ ลักษณะระนาบโค้ง เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของเส้นแต่ละส่วนในรูปทรง ลดความแข็งกระด้างและให้เกิดความต่อเนื่องกันของจังหวะระนาบในรูปทรง ระนาบในผลงานจะมีลักษณะที่เรียบและแบน เมื่อมองด้านข้างจะเกิดเป็นเส้นที่ประสานต่อเนื่องซึ่งกันและกันอย่างมีเหตุผลและเคลื่อนไหวอย่างมีทิศทาง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความคิดในการแสดงออกของข้าพเจ้า ในเรื่องของการ แปร-รูป ที่นำวัสดุมาอัดรวมกันด้วยวิธีเปลาะไม้ สกัด ขัดเกลา ให้เกิดระนาบเรียบ เปลี่ยนระนาบที่มีความแข็งตรงให้เป็นระนาบโค้ง และมีสัมผัสที่นุ่มละมุน ใช้ระนาบเป็นสื่อสะท้อนความรู้สึกให้ตรงกับจุดประสงค์ ที่ต้องการสร้างนัยยะของการแปร-รูป ให้มีความหมายใหม่

ที่ว่าง (Space) คนทั่วไปจะมองเห็นความสำคัญของรูปทรงเท่านั้น เพราะเป็นสิ่งเกิดใหม่ มีตัวมีตน มีน้อยคนนักที่จะนึกถึงที่ว่างซึ่งเป็นสิ่งที่มีมาแต่เดิม แต่ศิลปินจะมองเห็นและสนใจที่ว่างอยู่รอบๆรูปทรงนั้นด้วย เพราะที่ว่างทำงานไม่น้อยกว่ารูปทรง เป็นสิ่งที่ให้ความดำรงอยู่ของรูปทรง ให้ความสมบูรณ์แก่งาน ศิลปินมองดู “รูป” ที่เกิดขึ้นจากการรวมกันของรูปทรงกับที่ว่าง มิใช่มองเฉพาะรูป ดังนั้นที่ว่างและรูปทรงเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกัน ถ้าปราศจากที่ว่าง รูปทรงก็จะไม่สามารถแสดงตัวออกมาได้เลย พื้นที่ว่างคือส่วนว่างเปล่าไม่มีขอบเขต ในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าสามารถแบ่งที่ว่างได้สองลักษณะ คือ ที่ว่างภายนอกเป็นส่วนที่ห่อหุ้มรูปทรงภายนอกทั้งหมดของงานสามมิติทุกรูปแบบ และ ที่ว่างภายใน เป็นช่องว่างที่เกิดขึ้นภายในรูปทรงซึ่งกำหนดได้โดยขอบเขตของระนาบในรูปทรง การสร้างรูปทรงของข้าพเจ้ามีส่วนสัมพันธ์ในการใช้ที่ว่างมาก การจัดจังหวะของระนาบต้องมีการต่อเนื่องกัน โดยพยายามให้เกิดช่องว่างขึ้นภายในรูปทรง โดยไม่ต้องเจาะระนาบให้เกิดที่ว่าง จึงเกิดที่ว่างอย่างเป็นธรรมชาติ ในระหว่างรูปทรง จะเกิดความรู้สึกในเรื่องการถ่ายทอดอากาศจากที่ว่างภายนอกให้เคลื่อนตัวเข้าไปยังที่ว่างภายในรูปทรง ทำให้เกิดรูปทรงสัมพันธ์กับที่ว่าง แสดงให้เห็นพลังและจังหวะในผลงาน ที่มีทั้งความรู้สึกหนักแน่น และผ่อนคลายอย่างพอเหมาะ

สี น้ำหนัก และพื้นผิว (Color Tone and Texture) สีในผลงาน เกิดจากสีในธรรมชาติของไม้ สีเข้มและสีอ่อนเกิดจากการตัดไม้ให้เกิดค่าน้ำหนักที่แตกต่างกัน โดยการตัดไม้ตามแนวเส้นไม้ (ตัดแนวนอน) จะทำให้ได้ค่าน้ำหนักอ่อนจากสีของเนื้อไม้ และการตัดไม้ขวางแนวเส้นไม้ (ตัดแนวตั้ง) จะทำให้เกิดค่าน้ำหนักเข้มจากลายวงปีไม้ จึงทำให้เกิดค่าน้ำหนักเข้มอ่อนที่แตกต่างกัน เมื่อถูกจัดวางองค์ประกอบให้อยู่เคียงกันซึ่งจะทำให้เกิดการเปรียบเทียบ ผลกระทบสีกับน้ำหนักซึ่งกันและกัน เช่นเดียวกับพื้นผิวของผลงานเกิดจากร่องรอยของไม้ชนิดเดียวกันแต่แตกต่างด้วยวิธีการตัดจึงทำให้เกิดลวดลายของพื้นผิวที่แตกต่างกัน เนื่องจากไม้มีพื้นผิวที่มีความหยาบกระด้าง การขัดเกลาพื้นผิววัสดุให้เรียบเนียนจะทำให้เกิดความชัดเจนของลวดลายในพื้นผิวของวัสดุยิ่งขึ้น การขัดเกลาเพื่อสร้างพื้นผิวเรียบเนียนให้วัสดุนั้น ทำให้วัสดุแสดงความงามอย่างเป็นธรรมชาติด้วยตัวของวัสดุ โดยไม่ต้องมีการใช้น้ำยาเคมีย้อมสีไม้ เพราะการใช้น้ำยาเคมีย้อมสีไม้จะทำให้ลดคุณค่า สี น้ำหนัก และลวดลายแท้จริงของวัสดุไปอย่างน่าเสียดาย และวิธีการสร้างค่าสี น้ำหนัก พื้นผิว ด้วยวิธีการ ตัด ขัด เกลา ถือเป็นวิธีที่ทำให้ไม้แสดงศักยภาพของความจริงในวัสดุได้อย่างเป็นธรรมชาติที่สุด

ภาพที่ 7 ภาพอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ภาพที่ 8 ภาพผลิตภัณฑ์เคมีน้ำยารักษาผิวไม้

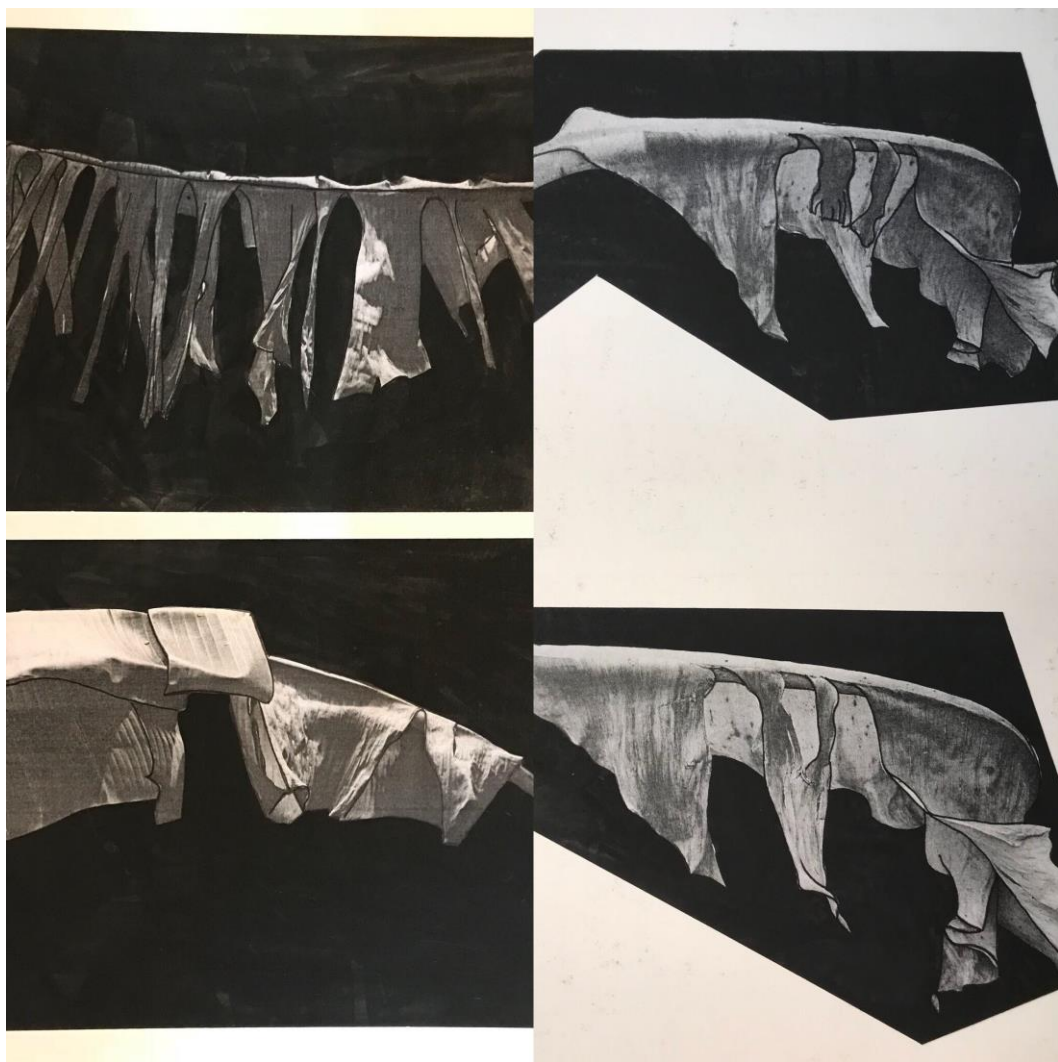
ภาพที่ 9 ภาพอุปกรณ์ป้องกันและรักษาความปลอดภัยในงานช่างไม้

ภาพที่ 10 ภาพวัสดุไม้และฝุ่นไม้ละเอียดในการก่อสร้าง

ภาพที่ 11 ภาพร่างผลงานสองมิติ

ภาพที่ 12 ภาพร่างผลงานสองมิติ

ภาพที่ 13 ภาพร่างผลงานสองมิติ

ภาพที่ 14 ภาพร่างผลงานสองมิติ

ภาพที่ 15 ภาพร่างต้นแบบจำลองผลงานสามมิติ

ภาพที่ 16 ภาพร่างต้นแบบจำลองผลงานสามมิติ

ภาพที่ 17 ภาพร่างต้นแบบจำลองผลงานสามมิติ

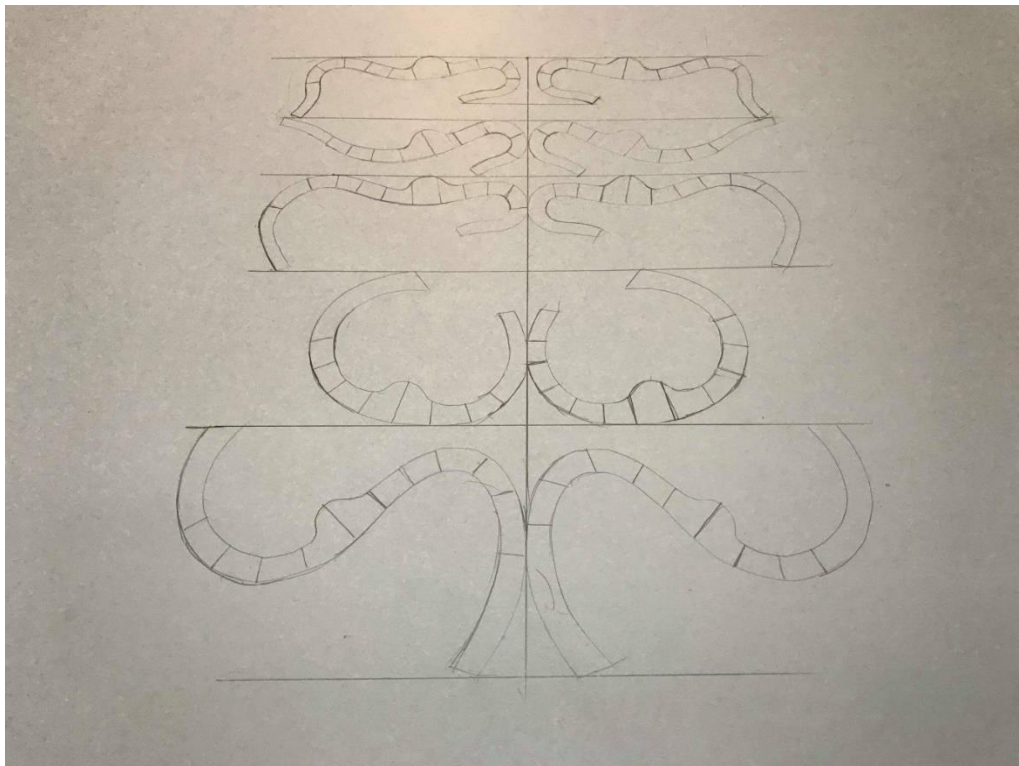
ภาพที่ 18 ภาพร่างต้นแบบจำลองผลงานสามมิติ

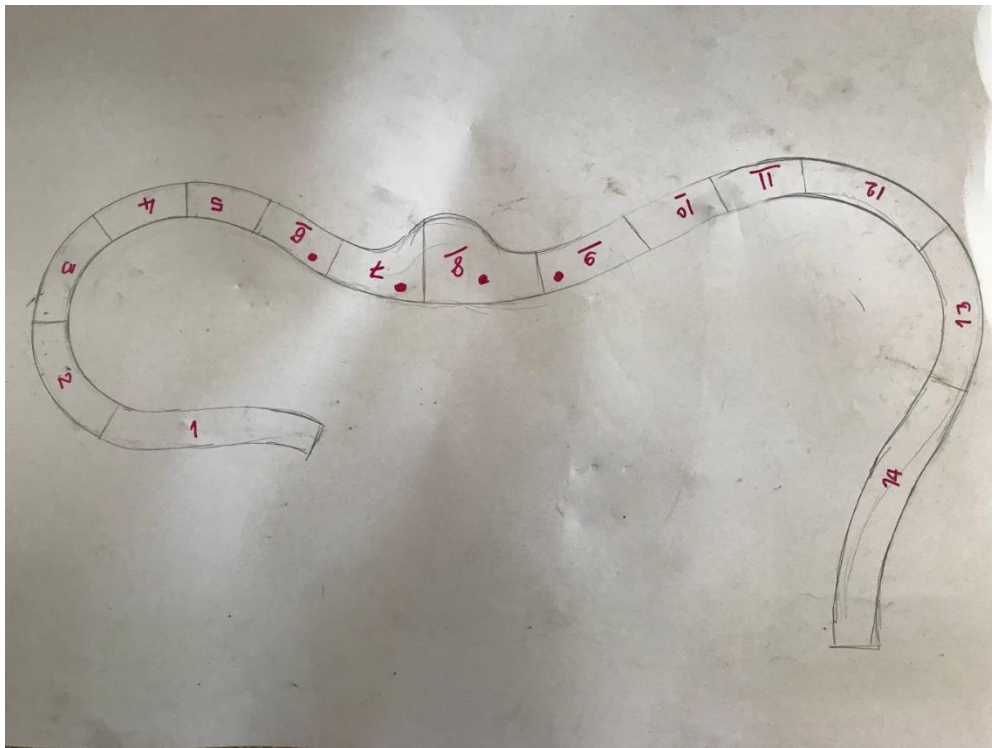
ภาพที่ 19 ภาพร่างต้นแบบจำลองผลงานสามมิติ

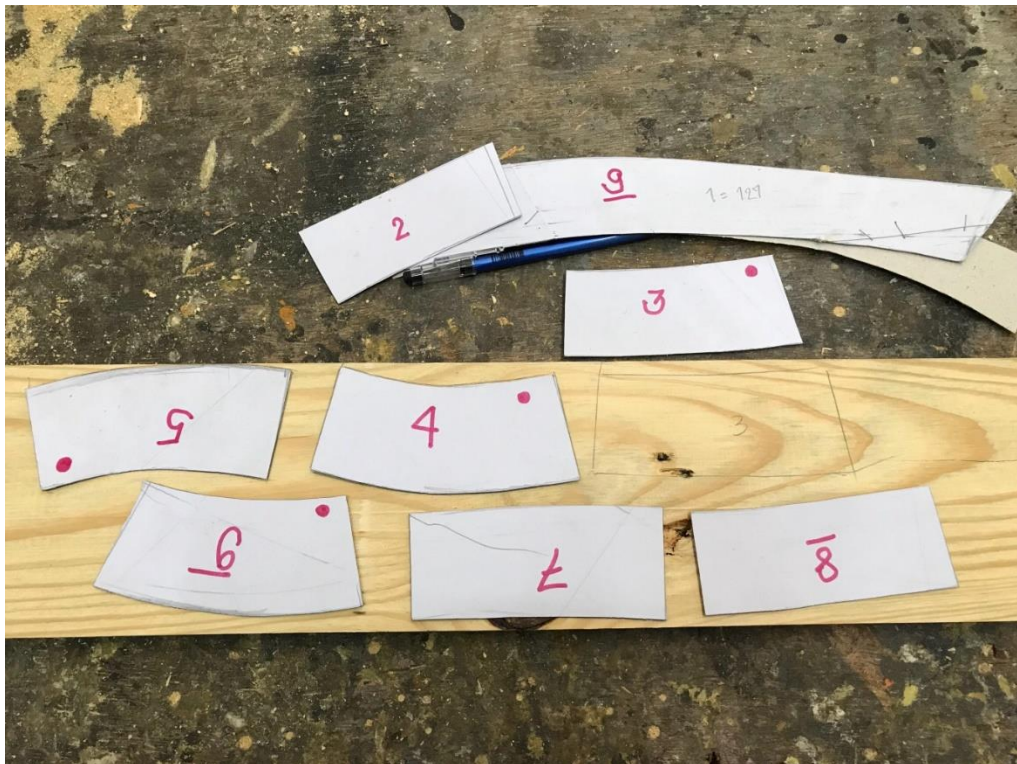
ภาพที่ 20 ภาพร่างต้นแบบจำลองผลงานสามมิติ

ภาพที่ 21 ภาพขั้นตอนการขยายแบบบนกระดาษเทาขาว

ภาพที่ 22 ภาพขั้นตอนการขยายแบบบนกระดาษเทาขาว

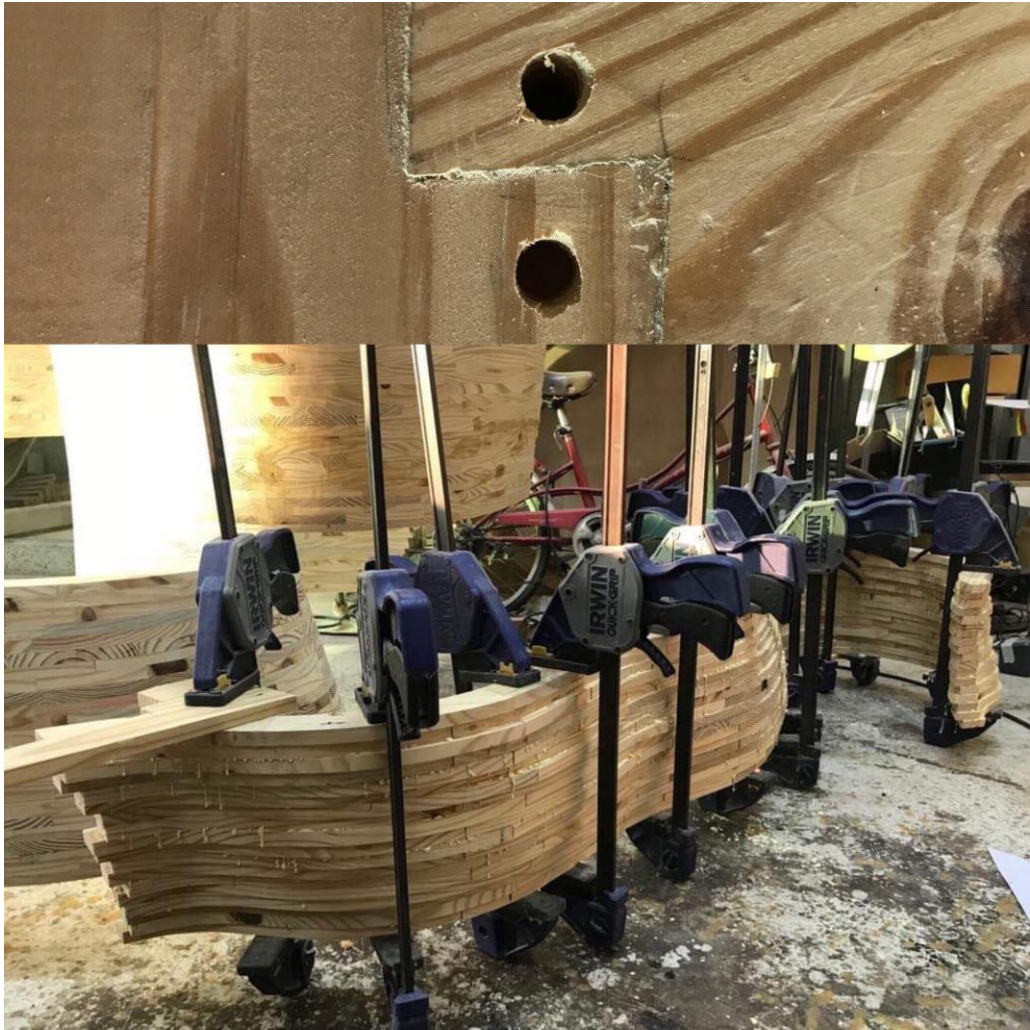
ภาพที่ 23 ภาพขั้นตอนการร่างต้นแบบลงบนแผ่นไม้

ภาพที่ 24 ภาพขั้นตอนการตัดไม้

ภาพที่ 25 ภาพไม้ที่ตัดเตรียมไว้

ภาพที่ 26 ภาพขั้นตอนการเพลาะไม้ด้วยการใช้การร่วมกับเดือยกลม

ภาพที่ 27 ภาพขั้นตอนการใส่เดือยกลม

ภาพที่ 28 ภาพชิ้นส่วนของผลงานจากการเปลาะไม้ด้วยการใช้กาวย่วมกับเดือยกลม

ภาพที่ 29 ภาพขั้นตอนการเจียรผิวไม้

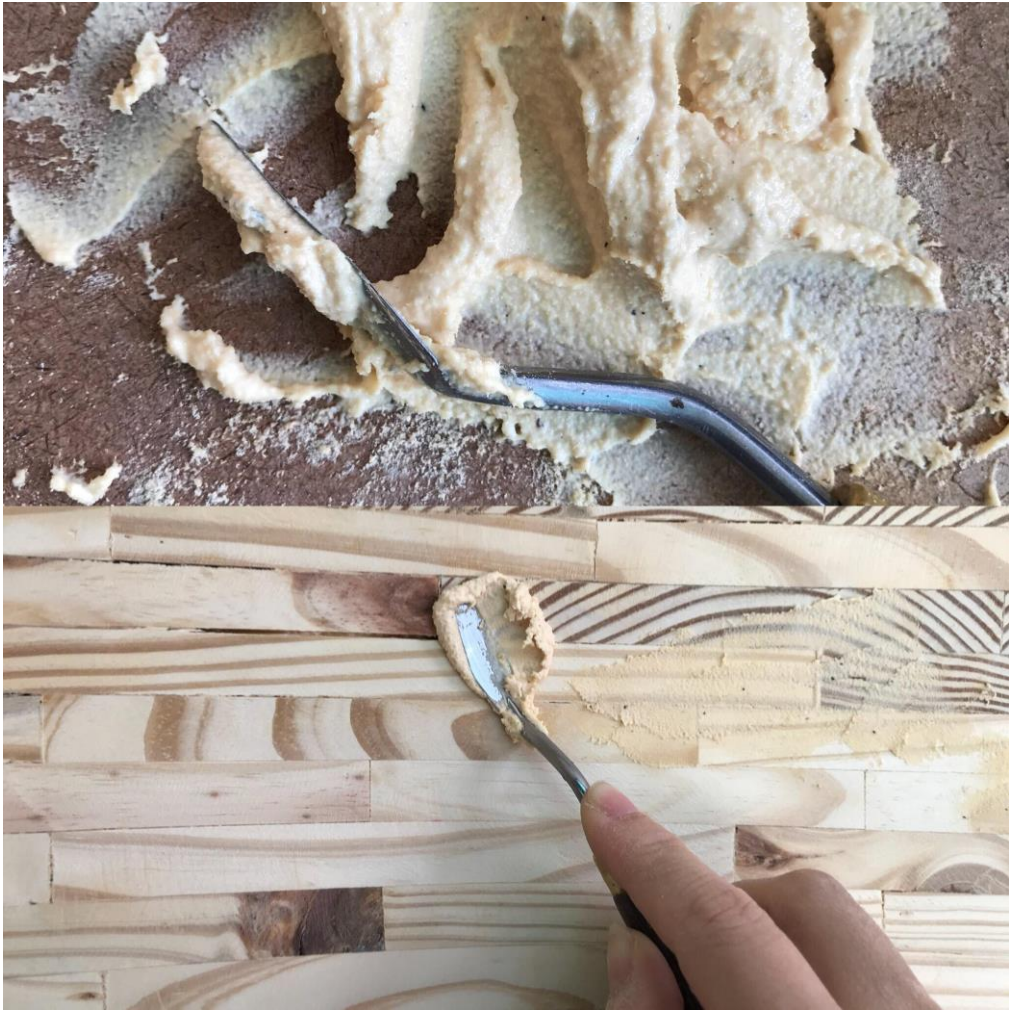
ภาพที่ 30 ภาพขั้นตอนการขัดผิวไม้

ภาพที่ 31 ภาพขั้นตอนการประกอบชิ้นส่วนของผลงาน

ภาพที่ 32 ภาพขั้นตอนการประกอบชิ้นส่วนของผลงาน

ภาพที่ 33 ภาพขั้นตอนการอุดรอยต่อของผลงานด้วยฝุ่นไม้ละเอียดผสมกาวลาเท็กซ์

ภาพที่ 34 ภาพขั้นตอนการเจียรรอยต่อและการขัดเก็บรายละเอียดของผลงาน

ภาพที่ 35 ภาพขั้นตอนการขัดแต่งเก็บรายละเอียดผลงานรอบสุดท้ายด้วยมือ

ภาพที่ 36 ภาพผลงาน

ภาพที่ 37 ภาพขั้นตอนการทำเคลือบน้ำยารักษาเนื้อไม้

ภาพที่ 38 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

บทที่ 4

การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “แปร-รูป” เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ เนื้อหา ความหมายของการแปรรูปที่มาจากกรรมวิธีการในงานเชิงช่างไม้ และการแปรรูปจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ผ่านผลงานสามมิติจัดวาง ที่สะท้อนให้เห็นสัจจะของ วัสดุไม้และทัศนธาตุทางศิลปะ จากการศึกษาค้นคว้า ฝึกฝน ต่อยอด พัฒนาขั้นตอนและวิธีการอย่างต่อเนื่อง ก่อนที่จะมาเป็นผลงานวิทยานิพนธ์ในชุดนี้ ข้าพเจ้าวางแผนการสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ ระเบียบตลอดจนการแก้ไขปัญหาเชิงเทคนิคและแก้ไขปัญหาเชิงทัศนศิลป์ แนวความคิด เพื่อให้ตรง จุดมุ่งหมายของการแสดงออก ซึ่งมีลำดับขั้นตอนของการสร้างสรรค์และพัฒนาตั้งแต่ระยะแรก จนถึงปัจจุบันดังต่อไปนี้

การสร้างสรรค์และพัฒนาการในผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

ในการสร้างสรรค์ผลงานในระยะนี้ เป็นไปในลักษณะการทดลองการสร้างสรรค์จาก เทคนิควิธีการในด้านเชิงช่างไม้ เพื่อค้นหารูปแบบที่เหมาะสม โดยเริ่มจากการสร้างผลงานเป็นสอง มิติแล้วค่อยๆปรับรูปแบบผลงานให้เป็นสามมิติ เพื่อเป็นการฝึกฝนเทคนิคให้เกิดความชำนาญ และ ผลงานสองมิติก็มีขั้นตอนปฏิบัติไม่ซับซ้อนเท่ากับผลงานสามมิติ ถือเป็นการทำความเข้าใจก่อน ใน การสร้างสรรค์ผลงานระยะที่ 1 ยังมีปัญหาในวิธีการแสดงออกอยู่แม้ในบางชิ้นจะเป็นสามมิติก็ตาม แต่ยังไม่ตอบโจทย์ตามวัตถุประสงค์ทั้งหมด รูปทรงยังขาดความลงตัว และต้องปรับปรุงแก้ไข เนื่องจากผลงานมีระนาบเท่ากันเกินไป จึงทำให้ไม่เกิดความเคลื่อนไหวในรูปทรง ผลงานชิ้นนี้ ซึ่ง ในผลงานชิ้นต่อไปข้าพเจ้าจึงต้องให้ความสำคัญกับปริมาตรของรูปทรงและความแตกต่างของ ระนาบมากขึ้น เพื่อเพิ่มมิติของรูปทรงให้ชัดเจน

ภาพที่ 39 ภาพผลงานก่อนวิธานนิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 40 ภาพผลงานก่อนวิธานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 41 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

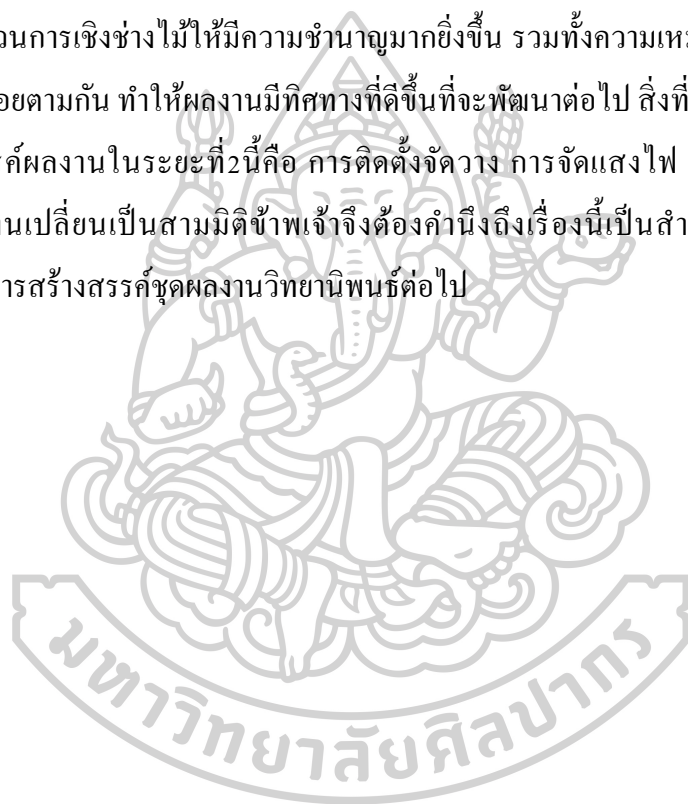

ภาพที่ 42 ภาพผลงานก่อนวิธานนิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4

การสร้างสรรค์และพัฒนาการในผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

ผลงานในระยะนี้ เป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากระยะที่ 1 มุ่งเน้นแสดงออกในเรื่องรูปทรงสามมิติ ข้าพเจ้านำข้อดีและข้อเสียที่ได้จากการสร้างสรรค์ในขั้นที่แล้วๆมา นำมาแก้ไขและปรับปรุงกับผลงานในระยะที่ 2 นี้ ข้าพเจ้าแก้ไขปัญหาเรื่องของระนาบที่เท่ากัน โดยเพิ่มรูปแบบสามมิติเข้าไป ในการสร้างผลงานให้เป็นสามมิตินั้นทำให้เห็นรายละเอียดต่างๆของรูปทรงไม่ว่าจะเป็นด้านกว้าง ด้านยาว ด้านสูง จึงเห็นองค์รวมทั้งหมดของผลงาน เพื่อเพิ่มระยะทิศทางทำให้ผลงานมีความเคลื่อนไหวมากยิ่งขึ้น โดยข้าพเจ้าทำความเข้าใจเรื่องการประกอบกันของรูปทรง ฝึกฝนเทคนิคกระบวนการเชิงช่างไม่ให้ความชำนาญมากยิ่งขึ้น รวมทั้งความเหมาะสมของรูปทรงที่ให้ความรู้สึกคล้ายคลึงกัน ทำให้ผลงานมีทิศทางที่ดีขึ้นที่จะพัฒนาต่อไป สิ่งที่เป็นโจทย์ใหม่เข้ามาในการสร้างสรรค์ผลงานในระยะที่ 2 นี้คือ การติดตั้งจัดวาง การจัดแสงไฟ เงาที่ตกทอด เนื่องจากรูปแบบผลงานเปลี่ยนเป็นสามมิติข้าพเจ้าจึงต้องคำนึงถึงเรื่องนี้เป็นสำคัญ เพื่อใช้พัฒนาและแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์ชุดผลงานวิทยานิพนธ์ต่อไป

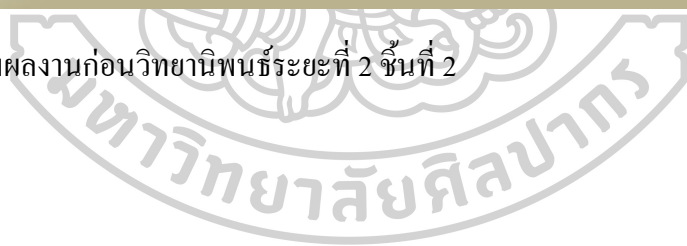

ภาพที่ 43 ภาพผลงานก่อนนิทรรศานิทรรศการระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 44 ภาพผลงานก่อนวิธานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 45 ภาพผลงานก่อนนิทรรศานิทรรศการระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 46 ภาพผลงานก่อนวิถยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 4

ภาพที่ 47 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 5

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “แปร-รูป” เป็นการสรุปการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ข้าพเจ้าได้จัดทำขึ้นมา มีการพัฒนาตามลำดับตั้งแต่เริ่มแรกในช่วงก่อนทำวิทยานิพนธ์ ศึกษาทดลอง และต่อยอด ทั้งลองถูกและลองผิด จนได้ผลงานที่สมบูรณ์และลงตัวในระดับที่น่าพอใจ โดยวิทยานิพนธ์ชุดนี้ข้าพเจ้ารับแรงบันดาลใจจากเทคนิคกระบวนการเชิงช่างไม้ ไม่ว่าจะเป็น การประกอบไม้ การเข้าไม้ และการเปลาะไม้ การเปลี่ยนแปลงในระบบธรรมชาติก็เป็นอีกหนึ่งในที่มาของการสร้างสรรค์เพราะในธรรมชาตินั้นมีการเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา การแปรเปลี่ยนนั้นทำให้เกิดสรีระทางธรรมชาติ จึงนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

ผลงานในวิทยานิพนธ์ชุดนี้ได้ปรับปรุงแก้ไขให้มีลักษณะที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยข้าพเจ้าต้องการกำจัดความหยาบกระด้างของ ไม้ให้หมดและหายไป เปลี่ยนความรู้สึกของไม้ที่แข็งกระด้างให้อ่อนนุ่ม ด้วยการขัดเกลา การตัดไม้ก็เป็นอีกวิธีในการสร้างสีและน้ำหนักที่แตกต่างในไม้ชนิดเดียวกัน การตัดไม้ด้านตั้งหรือขวางทางเสี้ยนจะได้ระนาบไม้ที่มีน้ำหนักเข้มจากวงปีไม้ที่เรียงกันเป็นวงกลม การตัดไม้ด้านนอนหรือการตัดตามแนวเสี้ยนของไม้จะให้น้ำหนักอ่อนกว่า การตัดด้วยวิธีนี้จะทำให้ไม้มีสีและน้ำหนักโดยที่ข้าพเจ้าไม่ต้องย้อมสีไม้ เพราะการย้อมสีไม้จะทำให้คุณค่าของวัสดุลดลง ข้าพเจ้าใช้เทคนิคจากงานช่างไม้เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างความแข็งตรงของไม้กับจินตนาการของข้าพเจ้าที่มีต่อรูปทรง ระนาบเกิดขึ้นด้วยเทคนิคการเปลาะไม้ด้วยการร่วมกับเดือยไม้ เทคนิคนี้ทำให้เกิดระนาบที่มีความเป็นปึกแผ่น ผืนก็เข้าด้วยกันอย่างต่อเนื่อง ขัดเกลาเพื่อแปรเปลี่ยนคุณสมบัติของไม้สร้างความรู้สึกใหม่ให้วัสดุ ในผลงานจึงเกิดพลังเคลื่อนไหวที่ซ้ำ มีทั้งผ่อนคลายและรุนแรงตามลักษณะของเส้นระนาบ และเมื่อนำระนาบประกอบกันจนเกิดเป็นรูปทรงที่มีความอ่อนช้อย นุ่มนวล และ เคลื่อนไหว ผ่านรูปแบบผลงานสามมิติและสิ่งสำคัญอีกส่วนหนึ่งในผลงานชุดนี้ คือ พื้นที่ว่างและการจัดการ เป็นการแสดงความเป็นรูปทรงกับความเป็นพื้นที่ว่างอย่างต่อเนื่องกัน รูปทรงที่เกิดขึ้นคละปนไปกับที่ว่างทำให้รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และขนาดผลงานที่มีความแตกต่างกันทำให้องค์รวมทั้งหมดประกอบกันได้อย่างลงตัว การจัดแสงไฟสร้างทิศทางของแสงที่ตกกระทบผลงาน ทิศทางของแสงที่แตกต่างกันจะส่งต่อมิติของผลงาน คือ ให้อารมณ์ผลงานที่แตกต่างกัน แสงทิศทางจากด้านบน45องศาจะทำให้เกิดเงาตกกระทบทางด้านล่าง เพื่อสร้างความโดดเด่นเพิ่มมิติและน้ำหนักให้แก่ผลงานได้อย่างครบสมบูรณ์ที่สุด จึงทำให้ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ข้าพเจ้าได้ตั้งเจตนาไว้อย่างลงตัวและสมบูรณ์ที่สุด

ภาพที่ 48 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ภาพผลงาน ปร-รูป หมายเลข 2

ขนาด : 280 x 150 x 110 ซม.

เทคนิค : เกลาะไม้ด้วยการร่วมกับเดือยไม้

ปี : 2561 (รางวัลเหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 64 ประเภทประติมากรรม)

ภาพที่ 49 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพผลงาน นวัตกรรมจากงานช่างไม้ หมายเลข 2

ขนาด : 80 x 120 x 100 ซม.

เทคนิค : เพลาะไม้ด้วยการร่วมกับเดือไม้

ปี : 2562 (รางวัลรองชนะเลิศอันดับหนึ่ง ศิลปกรรมกรุงไทย ครั้งที่4)

ภาพที่ 50 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ภาพผลงาน รูป-ธรรมชาติ หมายเลข 2

ขนาด : 53 x 44 x 56 ซม.

เทคนิค : เพลาะไม้ด้วยการร่วมกับเดือยไม้

ปี : 2560

ภาพที่ 51 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ภาพผลงาน เคลื่อนไหว

ขนาด : 113 x 130 x 60 ซม.

เทคนิค : เพลาะไม้ด้วยการร่วมกับเดือยไม้

ปี : 2560

ภาพที่ 52 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ภาพผลงาน แปร-รูป หมายเลข 5

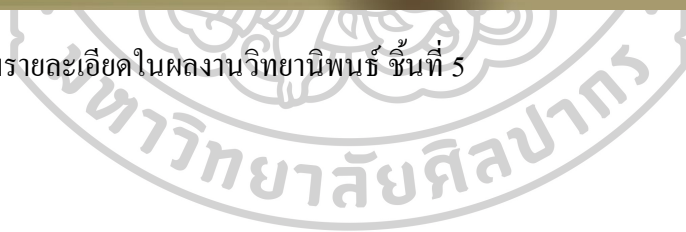
ขนาด : 87 x 134 x 60 ซม. , 180 x 149 x 143 ซม.

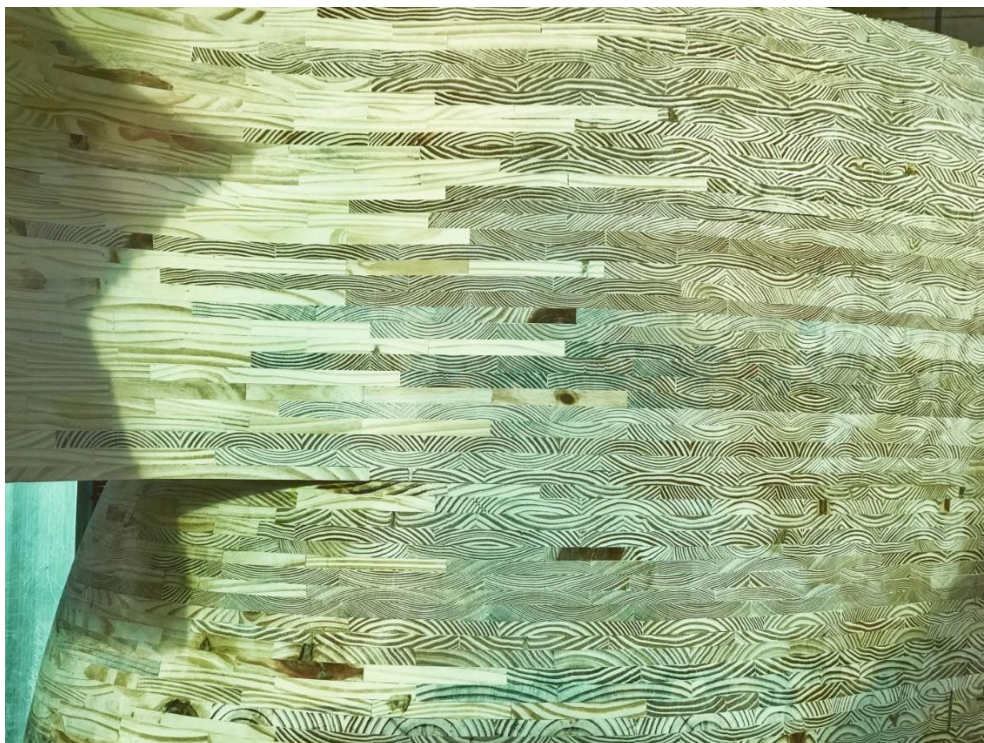
เทคนิค : เพลาะไม้ด้วยการร่วมกับเดือยไม้

ปี : 2562

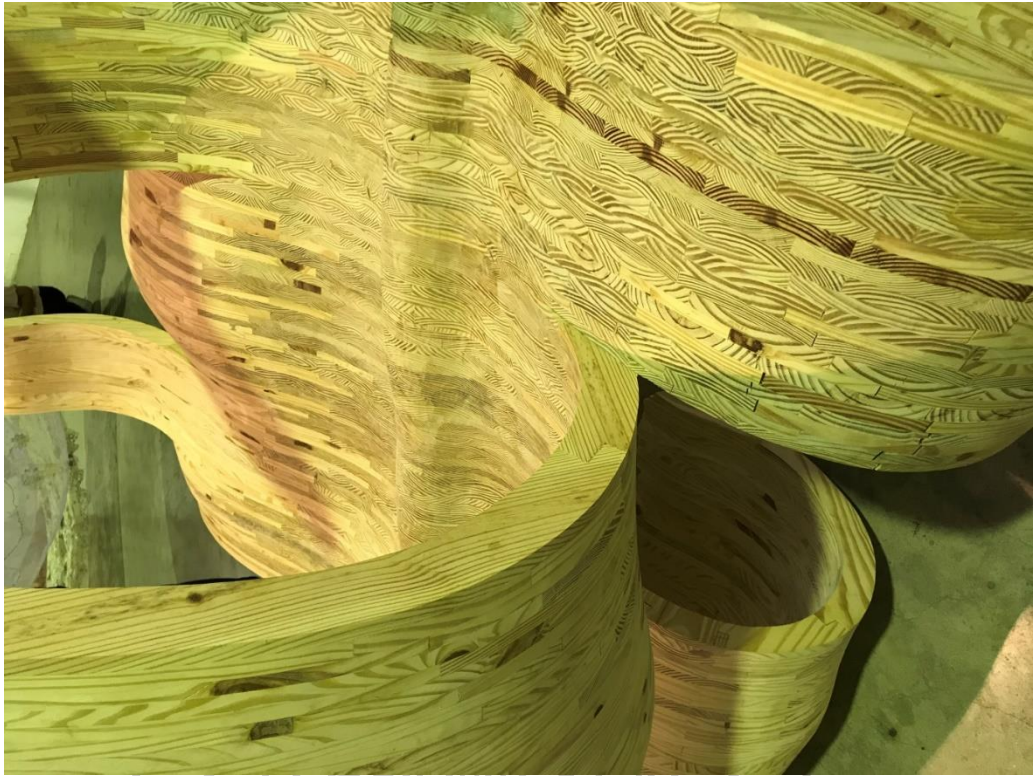
ภาพที่ 53 ภาพรายละเอียดในผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

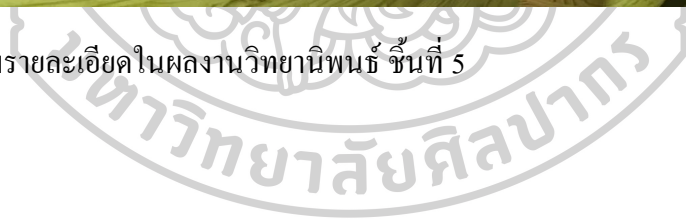

ภาพที่ 54 ภาพรายละเอียดในผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ภาพที่ 55 ภาพรายละเอียดในผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ภาพที่ 56 ภาพการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 57 ภาพการติดตั้งผลงานวิทยานิพนธ์

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาและค้นคว้าวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “แปร-รูป” ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงาน โดยมีที่มาของเรื่องราวและแรงบันดาลใจ จากสถานะความจริงของการแปรเปลี่ยนในธรรมชาติ สามัญ เช่น การเปลี่ยนรูป การไม่คงที่ หรือการปรับสภาพ เพราะในธรรมชาติมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดปรากฏการณ์ทางรูปทรงและสร้างความคิดให้แก่ข้าพเจ้า ซึ่งเป็นกระบวนการแปรรูปที่ได้จากธรรมชาติ ถือเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติอันพิเศษ โดยเฉพาะ การเคลื่อนไหวที่ไม่คงรูปตายตัว มีทั้งความสงบนิ่ง เอื่อยไหล และรุนแรง หรือจังหวะและทิศทางการไหลรวมตัวกันของโครงสร้างทางธรรมชาติก่อให้เกิดสุนทรียภาพทางรูปทรงที่มีลักษณะแตกต่างกัน ซึ่งธรรมชาติแวดล้อมเหล่านี้ยังส่งผลต่อความคิด อารมณ์ความรู้สึกในการสร้างสรรค์ผลงาน ที่สื่อเนื้อหาและสะท้อนสุนทรียภาพผ่านสิ่งของวัสดุ ที่สัมพันธ์กับสถานะนามธรรมภายในจิตใจ นำมาซึ่งการตีความสร้างและหาความหมายใหม่ของการ แปร-รูป ในกระบวนการสร้างสรรค์ทาง ศิลปะนามธรรม ทั้งในส่วนของความคิดรูปทรงและเนื้อหา สร้างความหมายของวัสดุ

นอกจากการแปรรูปจากการเปลี่ยนแปลงในระบบธรรมชาติสามัญแล้ว อีกหนึ่งกรรมวิธีในการแปรรูปที่ให้แรงบันดาลใจแก่ข้าพเจ้าก็คือกรรมวิธีการแปรรูปในเชิงช่างไม้ เพราะในงานช่างไม้ มีเทคนิคกระบวนการหลายๆอย่างผสมผสานกัน และยังเป็นอาชีพเก่าของบิดา ที่ส่งต่อมาให้ข้าพเจ้า จึงทำให้ข้าพเจ้ามีความรักและศรัทธาในงานช่างไม้เป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดการเรียนรู้ต่อยอดจากรากฐานความรู้เดิม นำมาพัฒนา ค้นคว้าหารูปแบบจนค้นพบแนวทางการสร้างสรรค์ โดยข้าพเจ้าใช้วิธีการเพลาะไม้ด้วยการร่วมกับเคื่อยกลม ในการประกอบให้เกิดรูปทรง กำกัดความหยابกระด้างของไม้ ด้วยการขัดเกลา จนความหยابกระด้างนั้นหายไป เพื่อเปลี่ยนความแข็งกระด้างของไม้ให้อ่อนนุ่ม เปรียบเสมือนการขัดเกลาจิตใจตัวเอง เพื่อสร้างเนื้อหาและความหมายของการแปรรูปจากเทคนิคในงานช่างไม้ในกระบวนการสร้างสรรค์และการแปรรูปทางด้านความคิด เพื่อให้เกิดเป็นความหมายใหม่โดยแฝงให้เห็นถึงความแข็งแกร่ง ความเข้มแข็ง และความอดทนนั้นต้องอยู่ควบคู่กับความอ่อนโยน อ่อนน้อม ซึ่งถือเป็นความแข็งแรงที่มีความยืดหยุ่นอยู่ในตัวหรืออาจเรียกว่า “อ่อน โยนแต่ไม่อ่อนแอ แข็งแกร่งแต่ไม่แข็งกระด้าง” ดังกล่าว เพื่อใช้เป็นหลักในการวางตัวและดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

จากการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ทำให้ข้าพเจ้าได้ทราบถึงขั้นตอนการทำงานของตนเองอย่างเป็นระบบระเบียบ เริ่มตั้งแต่การค้นคว้าหาข้อมูล ศึกษา สร้างภาพร่างสองมิติ สร้างแบบจำลองสามมิติ ทดลอง ฝึกฝน ในเทคนิคงานช่างไม้จากบิดาและผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญ จนข้าพเจ้าเกิดความชำนาญ นำขั้นตอนทั้งหมดเข้าสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมเพื่อสร้างเป็นวิทยานิพนธ์ชุด แปร-รูป การฝึกฝนด้วยตนเองถือเป็นการเรียนรู้ที่สำคัญมากเพราะสิ่งนี้จะเป็นตัวสร้างประสบการณ์ให้แก่ข้าพเจ้า นำสิ่งที่ถูกมาใช้พัฒนาผลงาน และ นำสิ่งที่ผิดมาปรับปรุงแก้ไข จนสำเร็จบรรลุเป้าหมาย หวังว่าการค้นคว้าและสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้ จะเป็นประโยชน์ให้ผู้ที่มีความสนใจในเรื่องกระบวนการเชิงช่างไม้ ทั้งเทคนิควิธีการและความคิดในรูปแบบต่างๆแก่ผู้สนใจ นำไปปรับเปลี่ยนประยุกต์ใช้กับผู้ที่ต้องการเรียนรู้ไม่มากนักน้อย และในอนาคตข้าพเจ้าก็ยังจะคิดค้นวิธีการสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาผลงานต่อไปอีก ข้าพเจ้ามีความสนใจเพิ่มเติมเรื่องเสถียรภาพของรูปทรงและอยากต่อยอดผลงานสร้างสรรค์ในวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เพื่อสร้างและหากฎเกณฑ์ใหม่ๆของความสมดุลรูปทรงและเนื้อหาที่สามารถพัฒนาไปได้อีกระดับหนึ่งและต่อไปในอนาคต

รายการอ้างอิง

เชษฐสิงห์, บ. (<http://www.baannatura.com/th/mat/content/detail/136.html>). "การแบ่งไม้เนื้ออ่อนไม้เนื้อแข็งตามมาตรฐานกรมป่าไม้." 2562.

ตั้ง โฉลก, อ. (2550). แนวทางการสอนและสร้างสรรค์กิจกรรมขั้นสูง, กรุงเทพฯ:อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง: 44.

นำศิริโยธิน, พ. (2558). "อ่านลายเส้นไม้". บ้านและสวน, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บ้านและสวน: 30-32.

น้อมเสมอ, ช. (2553). องค์ประกอบของศิลปะ, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์: 146.

พรชัยพร โดเทศ, บ. บ., วราภรณ์ ตรีรัตนคุปต์, ณัชชา เอกนาวา, ชุตินา พรหมเดชะ, สุริรัตน์ อุปพงษ์, ณัฐชนา นวลยัง, ศรายุทธ อินทร์ประยูร, และ ออมร ลิมปคุปตถาวร (2557). "แนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติในศิลปะร่วมสมัยในยุโรปและอเมริกา". 206-207.

ร้านนวกัณฑ์ค้าไม้ (เข้าถึงได้จาก<http://www.nawapanwood.com>). "หัดเริ่มการเพาะไม้." 2562.

วิลาสินีกุล, จ. (2556). วัสดุและสื่อในประติมากรรม กรุงเทพฯ: คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร: 79-80.

วิลาสินีกุล, จ. (2556). วัสดุและสื่อในประติมากรรม กรุงเทพฯ: คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร: 95.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ศุภัญญา สอนบุญ
วัน เดือน ปี เกิด	12/08/2532
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลตำรวจ
วุฒิการศึกษา	ปริญญาโทบัณฑิต ทักษะศิลป์ (ศิลปไทย) คณะจิตรกรรมประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ศิลปบัณฑิต (ทัศนศิลป์) คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาลัยช่างศิลป์ โรงเรียนบางกะปิสุขุมนวพันธ์อุปถัมภ์ (โรงเรียนสุขุมนวพันธ์อุปถัมภ์)
ที่อยู่ปัจจุบัน	76/97 หมู่10 ถ.สุวินทวงศ์ เขตหนองจอก แขวงลำผักชี กทม. 10350
ผลงานตีพิมพ์	2561 นิทรรศการกลุ่ม To The Moon And Back ณ Venice Art Space กรุงเทพฯ 2560 นิทรรศการดูเข้าไป-เข้าใหม่ Wood-Wonder ณ หอศิลป์กรุงเทพฯ (Bacc) People's Gallery 2559 ร่วมแสดงศิลปกรรม อมตะ อาร์ต ออर्ड ครั้งที่ 7 2558 นิทรรศการ Search มหาวิทยาลัยศิลปากร PSG.Gallery 2557 ร่วมแสดงผลงาน ในโครงการ “Asian Art Biennale exhibition” ณ ประเทศบังกลาเทศ นิทรรศการ การแสดงผลงาน โครงการสร้างสรรค์ศิลป์ร่วมสมัย ครั้งที่ 5 The young Artists Talent Art Exhibition at Royal Consulate General Los Angeles USA. ร่วมแสดง “มองสิ่ง ผ่านศิลป์” ณ ห้างสรรพสินค้าสยามดิสคัฟเวอรี กรุงเทพฯ ร่วมแสดง “ ศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นใหม่ ” ครั้งที่ 31 ณ หอ ศิลป์สนามจันทร์นครปฐม ร่วมแสดง “ ศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นใหม่ ” ครั้งที่ 30 ณ หอ ศิลป์สนามจันทร์นครปฐม 2556 นิทรรศการ “นวัตกรรมศิลปะไทย” ณ พิพิธภัณฑ์ไทย

รางวัลที่ได้รับ

ธนาคารไทยพาณิชย์ สำนักงานใหญ่ กรุงเทพฯ

2555 นิทรรศการ “ครบรอบ36ปีศิลป์ไทย” มหาวิทยาลัยศิลปากร ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

2562 รางวัลรองชนะเลิศอันดับ1 ศิลปกรรมกรุงไทย Krungthai Art Awards ครั้งที่ 4 ณ หอศิลป์กรุงไทย

2561 รางวัลดีเด่น ศิลปกรรม ปตท.ครั้งที่ 33 ณ ท้องพระโรง หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ กรุงเทพฯ

2560 รางวัลเหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 63 ประเภท ประติมากรรม ณ หอศิลป์แห่งชาติ

ทุนสนับสนุนการสร้างสรรค์ศิลปะมูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

2559 รางวัลชมเชย ศิลปกรรมช่างเผือก “สัมพันธ์ภาพและความรัก” ครั้งที่ 5 ณ หอศิลป์กรุงเทพฯ

2558 รางวัลศิลปกรรมยอดเยี่ยมศิลปกรรมกรุงไทย Krungthai Art Awards ครั้งที่ 2 ณ หอศิลป์กรุงไทย

รางวัลสนับสนุนศิลปกรรมกรุงไทยใน ศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 61 ประเภทสื่อผสม ณ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน

รางวัลที่3 ศิลปกรรมกรุงไทย Krungthai Art Awards ครั้งที่ 1 ณ หอศิลป์กรุงไทย

รางวัลเหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 60 ประเภท สื่อประสม ณ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน

2557 เข้ารอบ 12 คนสุดท้ายเพื่อไปศึกษาดูงานศิลปะ ณ Los Angeles, USA จากโครงการค่ายเยาวชนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัย (รุ่นที่5) ณ บ้านค่านางแล จ.เชียงราย

ทุนสนับสนุนการสร้างสรรค์ศิลปะมูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

2552 ทุนการศึกษาเมทีณี ธารวณิชกุล